

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi

2023-2030

II. Aşama Eylem Planı

2026-2030

2026

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	2
SUNUŞ.....	3
GİRİŞ	4
METODOLOJİ.....	6
MİSYON ve VİZYON	7
TEMEL İLKELER.....	8
STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER	9
a) Eğitim	9
b) İstihdam	10
c) Barınma	11
d) Sağlık	12
e) Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardım	14
f) Genel Politika Alanları	15
UYGULAMA SÜRECİ	17
BÜTÇE.....	18
YERELLEŞME	19
İZLEME VE DEĞERLENDİRME	20
EYLEM PLANI	22
EĞİTİM.....	22
İSTİHDAM	31
SAĞLIK	38
BARINMA	42
SOSYAL HİZMET VE SOSYAL YARDIM	48
GENEL POLİTİKA ALANLARI	53

KISALTMALAR

AEP	AİLE EĞİTİM PROGRAMI
ASDEP	AİLE VE SOSYAL DESTEK PROGRAMI
ASHB	AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
ATHGM	AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DYK	DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSLARI
HEM	HALK EĞİTİM MERKEZİ
İYEP	İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI
MEB	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
SED	SOSYAL VE EKONOMİK DESTEK HİZMETİ
SHM	SOSYAL HİZMET MERKEZİ
SODAM	SOSYAL DAYANIŞMA MERKEZİ
STK	SİVİL TOPLUM KURULUŞU
SYDV	SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI
TBM	TÜRKİYE BAĞIMLILIKLA MÜCADELE EĞİTİMİ
TÜİK	TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

SUNUŞ

Sosyal politika alanında attığımız her adımın merkezinde, insan onurunu esas alan kapsayıcı bir sosyal devlet anlayışı yer almaktadır. 2002 yılından bu yana hayata geçirdiğimiz politikalar; toplumsal refahı güçlendiren, kamu hizmetlerine erişimi yaygınlaştıran ve hiçbir vatandaşımızı geride bırakmayan bir yaklaşımla şekillenmiş; kadınlardan çocuklara, engellilerden yaşlılara kadar toplumun her kesimine dokunan güçlü bir koruma ve destek ağı olmuştur.

Roman vatandaşlarımızın toplumsal hayata eşit ve etkin katılımını desteklemek amacıyla yürüttüğümüz çalışmalar da, toplumun her kesimine dokunan bu koruma ve destek ağının en görünür ve en somut örneklerinden biridir. 2009 yılında Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde başlatılan Roman Açılımı, bu alanda güçlü bir iradenin ortaya konulduğu önemli bir dönüm noktası olmuştur. O günden bugüne yürütülen çalışmalar, Roman vatandaşlarımızın yaşam koşullarının ve beklentilerinin daha iyi anlaşılmasını ve bu doğrultuda çözüm odaklı politikaların geliştirilmesini sağlamıştır.

2016 yılından itibaren uygulanan Strateji Belgeleri ve Eylem Planları ile eğitim, istihdam, sağlık, barınma ve sosyal hizmetler başta olmak üzere temel alanlarda önemli mesafeler alınmıştır. Bu süreçte elde edilen kazanımlar, sahadan gelen verilerle izlenmiş; 2020-2023 yılları arasında uygulanan ROMSİD Projesi ile izleme, değerlendirme ve koordinasyon mekanizmaları güçlendirilmiştir.

Bugün yayımladığımız 2026-2030 dönemini kapsayan Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi II. Aşama Eylem Planı, bu birikimin üzerine inşa edilmiştir. Bu belge; geçmiş uygulamaların değerlendirilmesi, sahadaki ihtiyaçların net biçimde tespit edilmesi ve uygulamada karşılığı olan hedeflerin belirlenmesi anlayışıyla hazırlanmıştır. Kurumlar arası iş birliğini, yerel uygulama kapasitesini ve izlenebilirliği merkeze alan bu çerçeve, hizmetlerimizin etkinliğini daha da artırmayı hedeflemektedir.

Roman vatandaşlarımızın toplumsal refahının güçlendirilmesine katkı sunacağına inandığım bu Eylem Planı'nın hazırlanmasında emeği geçen tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, sivil toplum temsilcilerine ve akademisyenlere teşekkür ediyorum. Belgemizin, ortak sorumluluk bilinciyle yürütülecek çalışmalara rehberlik etmesini temenni ediyorum.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı

GİRİŞ

Türkiye’de Roman vatandaşların sosyal içermeleri konusunda yasal ve toplumsal alanda birçok kazanım elde edilmiş, mevzuat değişiklikleri gerçekleştirilmiş, stratejiler ve eylemler ortaya konmuş ve projeler uygulanmıştır. Söz konusu çalışmaların artarak devam etmesi hususunda kamu kurumlarınca çalışmalar devam etmektedir.

Yukarıda ifade edilen değişiklik ve çalışmaların oldukça önemli ve kıymetli olduğunun bilinciyle, Roman vatandaşların toplumsal hayata etkin katılımlarının önünde halen aşılması gereken önemli bir mesafe bulunduğu görülmektedir.

Birçok hassas grupta olduğu gibi, Roman vatandaşların yaşamış oldukları sorunların giderilmesi için bütüncül bir yaklaşım sergilenmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda kamu kurumlarının kendi görev alanlarıyla birlikte diğer kamu kurumları ve sivil toplumla da iş birliği içerisinde Roman vatandaşlara yönelik program ve uygulamaları gerçekleştirmeleri büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda Roman vatandaşlara yönelik çalışmaların ve projelerin bir sistematığa bağlanması adına 2016 yılında **“Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2016-2021”** yürürlüğe girmiştir. Söz konusu belge çeşitli politika alanlarında birçok eylemle desteklenerek bahse konu yıllar arasında uygulanmıştır. Roman vatandaşlarımızın yaşam koşullarının iyileştirilmesine destek sağlamak adına **“Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Projesi (SİROMA)”** hayata geçirilmiştir. SİROMA Projesi ile Roman vatandaşlarımızın istihdam edilebilirliklerinin artırılarak sosyal içermelerinin artırılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı 12 ilde istihdam artırıcı çalışmalar, eğitimi destekleyici etkinlikler ve sağlık okuryazarlığının kazandırılması faaliyetleri yürütülmüştür.

Ayrıca Bakanlığımız Roman vatandaşlara yönelik tüm kamu kurum ve kuruluşlarınca verilen hizmetlerin nicelik ve niteliğinin artırılması amacıyla **“Roman Strateji Belgesi için Etkili Bir İzleme, Değerlendirme ve Koordinasyon Mekanizması Kurulması Projesi (ROMSİD)”**ni 2020 yılında uygulamaya başlamıştır. Bu proje kapsamında strateji belgesi ve eylem planında sorumluluğu bulunan paydaşların izleme ve değerlendirme alanında kapasitelerinin artırılmasına dönük faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Roman vatandaşlarımızın sorunlarının tartışıldığı, kültürlerinin korunmasına yönelik istişarelerin yapıldığı bir gün olarak Dünya’da kabul edilen 8 Nisan Günü, ülkemizde de

vatandaşlarımızın başta eğitim, istihdam ve iskân sorunları olmak üzere, sorunların çözümüne hız verilmesi, her türlü ayrımcılık zeminin ortadan kaldırılmasına yönelik yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve Roman kültürünün korunarak yaşatılması amacıyla “**Romanlar Günü**” olarak kutlanmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 8 Nisan 2021 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

2021 yılı itibarıyla uygulama süresi sona eren “Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı” uygulama süresi içerisinde önemli bir politika referans belgesini teşkil etmiş, Roman vatandaşlara yönelik program ve proje uygulayan kamu kurumlarına yol gösterici olmuştur.

Bu belgenin uygulama süresinin sona ermesiyle birlikte Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023-2030) ve I. Aşama Eylem Planı (2023-2025) 21 Ocak 2023 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup mezkûr Eylem Planının uygulama süresi 2025 yılı sonu itibarıyla tamamlanmıştır. Aynı yıl içerisinde 2026-2030 yıllarını kapsayan II. Aşama Eylem Planı hazırlanmıştır.

“Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı” daha önce hazırlanan belgelerden edinilen çıkarımlar ve deneyimlerle birlikte ortaya konmuş ortak çalışmanın bir sonucudur. Belge, Bakanlığımız ve ilgili diğer kamu kurumlarının Roman vatandaşlara yönelik ortak mutabakatlarını ve iş birliği vizyonlarını içermektedir.

Bu çerçevede eğitim, istihdam, barınma, sağlık, sosyal yardım, sosyal hizmet ve genel politikalardan oluşan politika alanlarında stratejik amaçlar ve hedefler ortaya konarak bu hedefleri gerçekleştirmeye dönük eylemler ve faaliyetler oluşturulmuştur. Uygulanacak olan eylem ve faaliyetlere yönelik gösterge ve doğrulama kaynakları ile çalışmaların verimliliğinin izlenmesi ve değerlendirmesi gerçekleştirilecektir.

İzleme ve değerlendirme noktasında Bakanlık olarak oluşturulan izleme ve değerlendirme sistemiyle birlikte Türkiye genelinde Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların izleme, değerlendirme ve raporlamasını gerçekleştirerek izleme ve değerlendirme kuruluna sunulması hedeflenmektedir.

Oluşturulan Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile Roman vatandaşlara yönelik çalışmalar konusundaki yol haritasının belirlenmesi, yapılan çalışma ve faaliyetlerin tüm yurttaki eşgüdüm ve koordinasyon içinde birbirini destekleyecek ve etkisini artıracak şekilde yürütülmesi ve etkilerinin tanımlanan gösterge ve hedefler yoluyla sistematik bir şekilde sürekli takip edilerek başarıya ulaşması amaçlanmaktadır. İlgili tüm paydaşların katkısı ve ilgili taraflarla görüşmeler sonucu hazırlanmış olan bu Belgenin, Türkiye’de Roman vatandaşlara yönelik çalışmaların yürütülmesi sürecinde temel bir referans kaynağı olması hedeflenmiştir.

METODOLOJİ

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023-2030) ve II. Aşama Eylem Planı (2026-2030);

- Uluslararası çalışmalar, dünyadaki gelişmeler, yaşanan sorunlar ile bunlara yönelik geliştirilen çözüm stratejileri değerlendirilerek,
- Bakanlık temsilcileri ve bu alanda görev yapan uzmanların katkıları ile çalıştay ve toplantılarda elde edilen çıktı raporları,
- Ulusal alanda sorun tespiti ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilerek, uygulanabilir faaliyetlerin tartışıldığı çalıştay raporları göz önünde bulundurularak oluşturulmuştur.

Bu Strateji Belgesi ve Eylem Planının hazırlanması sürecine 2025 Mayıs itibarıyla başlanmıştır. Öncelikle bir yol haritası çizilmiştir. Hazırlık sürecinde bir önceki eylem planı kapsamında yapılan faaliyetler, güncel sorunlar ve çözüm önerileri konularında ilgili paydaşlarla toplantılar düzenlenmiştir.

Mevcut durum analizi kapsamında uluslararası sözleşmeler, eylem planları, ulusal mevzuat, ilgili Bakanlıkların stratejik planları ve üst politika belgeleri incelenmiştir.

Paydaş katılımını en üst seviyede tutabilmek amacıyla Roman vatandaşlara sunulan hizmetlerle ilgisi olan, faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenen, Bakanlığın hizmet alanını doğrudan veya dolaylı olarak etkileme gücüne sahip olan paydaşlar analiz edilmiştir. Paydaş analizi çerçevesinde sırasıyla paydaşların tespit edilmesi, önceliklendirilmesi, paydaşların görüş ve önerilerinin alınarak değerlendirilmesi çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda kamu kurumlarına bilgi verilerek söz konusu Strateji Belgesi ve Eylem Planına faaliyet önerileri, stratejik amaç ve hedefler belirlemeleri istenmiştir. Sonrasında, iletilen görüş ve öneriler ışığında stratejik amaçlar ve hedefler belirlenmiş, eylem önerileri derlenmiştir. Kamu kurumlarından alınan dönütler çerçevesinde taslak belge ortaya çıkmıştır.

Taslak belgenin çalışmaları devam ederken, sivil toplum kuruluşları ve kanaat önderlerinin Strateji Belgesi ve Eylem Planında yer almasını arzu ettikleri eylem ve faaliyetlerin öğrenilmesi amacıyla Bakanlığımız Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü web sitesinden duyuruya çıkmıştır. Bu duyuru neticesinde sekreteryaya ulaşan ve kurumlarca uygulanabilir bulunan öneriler dikkate alınarak belgeye son hali verilmiştir.

MİSYON VE VİZYON

Vizyon

Roman vatandaşların yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve toplumsal bütünleşmenin artırılması.

Misyon

Eğitim, sağlık, istihdam, barınma, sosyal hizmet ve sosyal yardımlar alanlarında sunulan hizmetlerle gerek kısa gerek uzun vadede Roman vatandaşların sosyoekonomik refah seviyelerinin yükseltilmesi, sosyal uyumlarının güçlendirilmesi doğrultusunda gerekli adımların atılması sağlanacaktır.

TEMEL İLKELER

- i. Toplumsal ön yargı ve sosyal dışlanmayla mücadele etmek ve bunları önlemek,
- ii. Yoksulluğu azaltmak,
- iii. Güven, iş birliği ve güçlendirme ile Roman vatandaşların sosyal hayata katılımlarını artırmak,
- iv. Kapsayıcı temel eğitime etkin erişimi artırmak,
- v. Kayıtlı ve sürdürülebilir istihdama etkin erişimi artırmak,
- vi. Roman vatandaşların sağlığını iyileştirmek, kaliteli sağlık hizmetlerine ve sosyal hizmetlere etkin erişimi artırmak,
- vii. Roman vatandaşların ve çocukların kitlesel iletişim araçlarını daha güvenli kullanmasını sağlamak, kendilerinin ve çocuklarının dijital risklere karşı bilinçlenmelerini ve korunmalarını sağlamak,
- viii. Sağlıklı koşullara sahip, güvenli konutlara ve temel barınma hizmetlerine etkin erişimi artırmak,
- ix. Kadın erkek eşitliğine önem verilerek Roman kadınların hizmet ve programlardan eşit olarak yararlanmalarını sağlamak.

STRATEJİK AMAÇ VE HEDEFLER

a) Eğitim

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası gereği tüm vatandaşların eğitim hakkı bulunmaktadır. Bu doğrultuda tüm vatandaşlara eğitim ve öğrenim hizmetleri sunulmaktadır. Ancak uygulamada çeşitli nedenlerle Roman vatandaşların eğitime erişim ve devam hususunda sorunlar yaşadıkları, eğitim süreçlerini tamamlamakta güçlük yaşadıkları görülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı, sivil toplum kuruluşları, diğer kamu kurumlarının temsilcilerinin Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yaptıkları incelemeler Roman çocukların eğitim olanaklarından yeterince yararlanamadığını, eğitim olanaklarına erişimlerinin düşük, erken okul terklerin ve devamsızlıkların yüksek olduğunu göstermektedir.

Eğitim faaliyetlerine ilgi duymayan ve okulla kurulması gereken bağı oluşturulamamış Roman çocuklar yetişkin olduklarında gerek toplumsal hayata uyum sağlama gerekse iş piyasasına giriş imkânına sahip olma gibi hususlarda önemli güçlükler yaşamakta olup bu durum yoksulluk döngüsünü tetikleyen hassas bir mekanizma olarak karşımıza çıkmaktadır.

Roman çocukların okulla bağlarının kopmasının ve eğitimlerini uygun koşullarda devam ettirememelerinin nedenleri arasında belki de en önemlisi velilerin karşı karşıya kaldıkları sosyal ve ekonomik güçlüklerdir. Aileler geleceğe güven duyamamakta, çocuklarının eğitimlerine devam etmelerini oldukça uzun ve sonu belirsiz bir yatırım olarak görmektedirler.

Eğitim kurumları eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirildiği mekânlar olmasının yanı sıra aynı zamanda çocukların ve gençlerin sosyalleştikleri ve kaynaştıkları alanlardır. Eğitim faaliyetlerine yeterli düzeyde katılamayan ve okulla yakın ilişkiler kuramayan Roman çocuklar, sosyalleşme konusunda sıkıntılar yaşayabilmekte ve kendini toplumdan uzaklaşmış hissedebilmektedir. Bu nedenle, Roman çocukların sosyalleşmesine ve toplum ile olan bağlarının kuvvetlendirilmesine katkı sağlamak için spor eğitimi, müzik eğitimi ve faaliyetleri, hareketlilik faaliyetleri, sosyal ve kültürel faaliyetlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Ayrıca, internetin; bilgi iletişim teknolojilerinin ve yeni medyanın hızı ve hayatımızdaki etkisi günden güne artmaktadır. Özellikle pandemi sürecinde çocuklar ve aileler dijital dünya ile daha iç içe gelmiş ve internet, sosyal medya günlük yaşamın vazgeçilmezi halini almıştır. Klasik eğitim yöntemleri ile teknolojik gelişmeler internet ve sosyal medya avantajları ve dezavantajları ile hayatımızda büyük bir yer almaktadır. Sosyal medyada paylaşılan içerik

paylaşımı nedeniyle çocuklar da risk altında olup bu risklere karşı farkındalık faaliyetlerinin düzenlenmesi faydalı olacaktır.

Bu doğrultuda Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesinde ve Eylem Planında yukarıda yer alan sorunların çözümüne yönelik aşağıdaki stratejik amaçlar ve hedefler belirlenmiştir.

Stratejik Amaç:
Roman çocukların eğitim hizmetlerine erişiminin artırılması ve Roman gençlerin en az zorunlu eğitimlerini başarıyla tamamlamalarının sağlanması.
Stratejik Hedefler:
1. Zorunlu eğitimin tüm aşamalarında erken okul terki ve devamsızlık şeklinde kendini gösteren eğitimden kopuşlar engellenecek ve daha önce çeşitli nedenlerle eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmış kişilerin – gençler öncelikli olmak üzere, eğitimlerine devam etmeleri sağlanacaktır.
2. Roman ailelerin eğitimin sosyal ve ekonomik faydaları ile eğitime yönelik sosyal yardımlara ilişkin bilgi düzeyleri artırılacaktır.
3. Roman veli ve öğrencilerin, okul, öğretmen ve akranları ile sosyal bağları güçlendirilecektir.
4. Roman vatandaşların beceri, ilgi ve beklentileri doğrultusunda uygun mesleki eğitim kurumlarına yönlendirilmeleri sağlanacaktır.

b) İstihdam

Roman vatandaşların toplumsal entegrasyonunun sağlanmasının önündeki engellerden birisi işgücü piyasasına dâhil olmalarının oldukça sınırlı olmasıdır. Roman vatandaşların işgücüne katılımlarının düşük olmasıyla birlikte, çalışan Roman vatandaşların ise güvencesiz, geçici niteliksiz ve düşük statüde işlerde yer aldıkları bilinmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında temel sebep olarak ise genel eğitim seviyesinin istenilen düzeyde olmaması ve Roman vatandaşların mesleki eğitim imkânlarından yeterli ölçüde faydalanmamaları gösterilebilir. Eğitimi tamamlamamaları nedeniyle iş gücü piyasasının gerektirdiği niteliklerden yoksun olan Roman vatandaşların istihdama dâhil olmaları mümkün olmamaktadır.

Roman vatandaşların şehir merkezlerinden uzak mekânlarda yaşamaları onların gerek mesleki eğitim kurslarına, gerekse istihdam edilebilecekleri iş yerlerine ulaşımını zorlaştırmaktadır. İkamet yerlerinin uzaklığının yanında iş gücü piyasasına girişlerde yaşanan olumsuz tutumlar ve işverenlerin ön yargıları da Roman vatandaşların iş gücü piyasasına girişlerini zorlaştırmaktadır.

Ayrıca, Roman vatandaşların geleneksel hale gelmiş müzisyenlik, demircilik, kalaycılık, sepetçilik, elekçilik, hasırcılık, çiçekçilik ve bohçacılık gibi mesleklerinin ise gelir yaratabilecek ve bir piyasa oluşturabilecek özellikleri artık kalmamıştır. Bu doğrultuda toplumda geleneksel olarak icra ettikleri meslekleri sürdürmelerinin yanı sıra yeni iş alanları oluşturmak amacıyla mesleki eğitim programlarının geliştirilmesi ve bu programlara katılımın sağlanması önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda Strateji Belgesi ve Eylem Planında Roman vatandaşların iş gücü piyasasına girişlerini kolaylaştıracak ve mesleki eğitimleri tamamlamalarına katkı sağlayacak amaç ve hedeflerin belirlenmesine özen gösterilmiştir.

Stratejik Amaç:
Roman vatandaşların iş gücü piyasasına girişlerinin önündeki engellerin kaldırılarak iş gücüne katılım düzeylerinin ve okullaşma oranlarının artırılması, sosyal uyumun güçlendirilmesi, nitelikli ve güvenceli işlerde istihdamlarının artırılması.
Stratejik Hedefler:
1. Roman vatandaşların iş gücü piyasasının talep ettiği niteliklere kavuşturulması sağlanacaktır.
2. Okullaşma oranının artırılmasına yönelik olarak Mesleki Eğitim Merkezi diploma programlarına ve Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine yönlendirme sağlanacaktır.
3. Roman vatandaşların ilgi alanları doğrultusunda ilgili mesleki eğitim kurslarına yönlendirilmeleri sağlanacaktır.

c) Barınma

Roman vatandaşların yaşadığı en öncelikli sorunların birisi de konut sorunudur. Roman vatandaşların hâlihazırda hayatlarını sürdürmüş oldukları konutların gerekli altyapıya ve sağlıklı koşullara sahip olmadığı yapılan saha ziyaretlerinde görülmüştür.

Bu sorunun çözümüne yönelik olarak geçmişte Romanların yaşam alanı kentsel dönüşüm alanlarına dâhil edilmiş ve Romanlar sosyal konutlara yerleştirilmişlerdir. Roman vatandaşlar bu konutlarda yaşamlarını idame etme noktasında zorluklar yaşayabilmektedirler. Nitekim Roman sivil toplum temsilcilerinin ifadeleri ve bu alanda yapılan araştırmalar Roman vatandaşların genellikle tek katlı müstakil konutlarda yaşamayı tercih ettiklerini; mesleki eğilimlerinin, sosyal yaşamlarının ve toplumsal dayanışmalarının tek katlı evlerin oluşturduğu mahallelerde şekillendiğini göstermektedir.

Bu nedenle bu strateji belgesi ve eylem planında Roman vatandaşların barınma alanında yaşadıkları sorunlar not edilerek stratejik amaçlar ve hedeflerde bu hassasiyetler göz önünde bulundurulmuştur. Sosyal içirme döngüsünün en önemli araçlarından biri olan uygun barınma koşullarının sağlanması Roman vatandaşların sosyal bütünleşmesi için büyük önem taşımaktadır.

Stratejik Amaç:
Dezavantajlı bölgelerde yaşayan Roman vatandaşların, barınma koşullarını iyileştirmeye yönelik hizmetlere erişimlerinin artırılması ve barınma koşullarının iyileştirilmesi
Stratejik Hedefler:
1. Dezavantajlı nüfus gruplarının sağlıklı barınma koşullarına erişimlerinin artırılması amacıyla 1071 adet konut içeren sosyal konut projesi hayata geçirilecektir.
2. Dezavantajlı bölgelerde hizmet sunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının Roman vatandaşların barınma olanaklarının iyileştirilmesine yönelik farkındalık ve hassasiyetleri artırılacaktır.

d) Sağlık

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan "herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir" hükmü uyarınca sosyal devlet niteliğini haiz olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti, tüm vatandaşlarının sağlık hizmetlerine erişmesini sağlamaktadır. “Genel Sağlık Sigortası” sistemi kapsamında, sosyal güvenlik sistemine kayıtlı tüm vatandaşlar ücretsiz sağlık hizmeti alabilmekte; sosyal güvenlik sistemine kayıtlı olmayan vatandaşlar ise birinci basamak (koruyucu sağlık) ve acil sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanabilmektedirler. Ayrıca 18 yaşına kadar tüm çocuklar devlet güvencesinde olup sağlık hizmetlerinden ücretsiz faydalanabilmektedir.

Ülkemizde her birey, bir aile hekimine kayıtlı olup aile sağlığı merkezlerinden hizmet alabilmekte; sağlık hizmetlerine erişimde zorluk çeken vatandaşlara da mobil sağlık hizmeti modeli vasıtasıyla toplum sağlığı merkezlerince yerinde sağlık hizmeti verilmektedir. Ayrıca Sağlık Bakanlığınca sağlık hizmeti ihtiyacı genel topluma göre daha fazla olan dezavantajlı gruplara (bebekler, anneler, yaşlılar, engelliler, göçmenler vd.) yönelik özel programlar da yürütülmektedir.

Roman topluluklarının, uluslararası düzeyde dezavantajlı gruplar arasında yer aldığı; kötü barınma ve çevre koşullarında yaşadığı; sağlık okuryazarlığının düşük olduğu ve sağlık hizmetlerine erişimde sorun yaşadıkları bilinmektedir. Dünya Sağlık Örgütüncü “sağlık okuryazarlığı” sağlıkta iyilik halini korumak ve geliştirmek için, bireylerin sağlık bilgisine erişim, bilgiyi anlama ve kullanma kabiliyetleri ile istekleri konusundaki bilişsel ve sosyal becerileri olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda Roman vatandaşlar için sağlık okuryazarlığı önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Roman vatandaşların bulaşıcı hastalıklar, bulaşıcı olmayan hastalıklar, bebek, anne, kadın ve üreme sağlığı, çevre sağlığı, kanser ve diğer halk sağlığı konularında da sağlık okuryazarlıklarının artırılması önem taşımaktadır.

Bundan dolayıdır ki Roman vatandaşlara yönelik hazırlanan strateji belgesinde, Roman vatandaşların sağlık okuryazarlığının artırılması ve Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması amacıyla stratejik amaç ve hedefler belirlenmiştir.

Stratejik Amaç:
Roman vatandaşların, sağlıklarının geliştirilmesi, sağlık okuryazarlıklarının artırılması ve sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması.
Stratejik Hedefler:
1. Roman vatandaşların sağlık okuryazarlıkları artırılacaktır.

- a) Roman vatandaşların hastalıklar ve risk faktörleri ile ilgili farkındalığı artırılacaktır.
- b) Roman vatandaşların sağlıklı yaşam alışkanlığı kazanmaları teşvik edilecektir.
- c) Roman vatandaşların anne ve çocuk ile kadın ve üreme sağlığı konusunda farkındalıkları artırılacaktır.
- d) Roman vatandaşların aşılar ve bulaşıcı hastalıklar ile diğer halk sağlığı konularında farkındalıkları artırılacaktır.

2. Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmaları sağlanacaktır.

e) Sosyal Hizmet ve Sosyal Yardım

Roman vatandaşların istihdam düzeylerinin düşük olması ve genellikle geçici/güvencesiz işlerde çalışıyor olmaları, yoksulluğu ve yoksunluğu da beraberinde getirmektedir. Çoğunlukla sosyal güvence prim ödeme mali gücüne sahip olmayan bu kesim, genel olarak sigorta sistemi içinde yer alamamaktadır. Bu nedenlerle Roman vatandaşların eğitim, sağlık gibi kamu hizmetlerinden yararlanma, sosyal haklar, çocuk, yaşlı, engelli bakımı gibi konularda danışmanlık ve eğitim hizmetlerine ihtiyacı bulunmaktadır.

Roman vatandaşların yoğun olarak bulunduğu mahallelerde sokakta yaşayan, çalıştırılan ve dilendirilen çocukların tespit edilerek sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi, önlenebilir risklerden korunması amacıyla çocukların sosyal hizmetlere erişimi ve sosyal hizmetlerden etkin bir biçimde faydalanmaları sağlanmaktadır.

Stratejik Amaç:

İhtiyaç duyan Roman vatandaşların sosyal yardım ve sosyal hizmetlerden etkin bir biçimde faydalanmaları temin edilerek yoksullukla mücadele etmelerine ve refah düzeylerinin artırılmasına katkı sağlanması.

Stratejik Hedefler:

1. Roman vatandaşların kamu hizmetlerinden yararlanmasını kolaylaştıracak danışmanlık hizmetleri oluşturulacak ve yaygınlaştırılacaktır.

2. Sokakta yaşayan, çalıştırılan, dilendirilen Roman çocukların sosyal hizmetlere erişimini ve sosyal hizmetlerden etkin bir biçimde yararlanmalarını sağlamak üzere mobil ekip hizmetleri güçlendirilecektir.
3. Roman vatandaşlar arasında sosyal hizmet ihtiyacı bulunan yaşlı, engelli gibi dezavantajlı grupların sahip oldukları haklar konusunda farkındalık artırılacaktır. Ayrıca; kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddetin ve istismarın engellenmesi ve çocuk yaşta evlilikler konularında da farkındalık artırılacaktır.

f) Genel Politika Alanları

Yukarıda ifade edilen hizmet alanları dışında Roman vatandaşların sorun yaşadığı diğer hizmet alanları da olduğu görülmektedir. Roman vatandaşların gerek günlük yaşamlarında gerek iş yaşamında karşılaşmış oldukları olumsuz tutum ve davranışların toplumun geneli ile bütünleşmelerine engel olduğu düşünülmektedir. Roman çocuk ve gençlere özel önem verilmesi, sportif ve diğer etkinliklerle geliştirilmeleri arzu edilmektedir. Ayrıca, Roman vatandaşlara yönelik sosyal politikalar için temel oluşturmak adına nitel ve nicel araştırmalar yapılması gerekmektedir. Bu yolla elde edilmesi beklenen verilere, kültürel aidiyet ve toplumsal kimlik gibi alanlardan çok demografik profillerin, sosyoekonomik statülerin ve kamu hizmetlerinden faydalanma durumlarının tespiti gibi konularda ihtiyaç duyulmaktadır. İfade edilen sebeplerle birlikte diğer politika alanlarına ilişkin de stratejiler belirlenmesi ve bu doğrultuda eylemlerin hayata geçirilmesinin uygun olduğu değerlendirilmiştir.

Bu alanlar sosyal içerme politikalarında etkinliğin artırılması adına araştırmalar yapılması, Roman vatandaşların manevi ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar ve Roman vatandaşlara yönelik ön yargıların azaltılması için farkındalık faaliyetleri yapılması ve Roman çocuk ve gençlerin sportif ve kültürel faaliyetlerde desteklenmeleri ve Roman vatandaşların, sosyo-kültürel durumlarının ve sahip oldukları kültürel değerlerin desteklenmesi adına stratejik hedefler ve eylemlerin geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Bu sayede Roman vatandaşların ana hizmet eksenleri dışında karşılaşmış oldukları sorunların giderilmesine yönelik adımlar atılacaktır.

Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yaygınlaştırılması ve ulaşılabilirliğinin artırılmasına büyük önem verilmektedir. Bu doğrultuda Roman vatandaşlar arasında kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılımın artırılarak Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde dayanışma ve toplumsal bütünleşmenin artırılarak sosyal uyumun geliştirilmesi hedeflenmiş ve bu bağlamda eylemler belirlenmiştir.

Stratejik Amaç:

Roman vatandaşların toplumla bütünleşmelerinin önündeki engelleri tespit ederek ve sosyal içerme alanında kamu kurumlarının ve kişilerin bilgi ve farkındalık seviyelerini yükselterek toplumsal kaynaşmanın geliştirilmesine katkı sağlanması

Stratejik Hedefler:

1. Roman vatandaşların karşılaşmış oldukları olumsuz tutum ve davranışlarla mücadele edilecektir.
2. Roman vatandaşların manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine erişimleri artırılacaktır.
3. Roman vatandaşların çeşitli sportif ve kültürel faaliyetlerle desteklenmesiyle toplumsal kaynaşma güçlendirilecektir.
4. Roman vatandaşların durumlarına ilişkin araştırmalar yapılarak Roman vatandaşlara yönelik politika oluşturma süreçleri desteklenecektir.
5. Roman ebeveynleri ve çocuklarının sosyal medyada karşılaşabilecekleri risklere karşı bilinçlendirmek ve risk sonucunda alması gereken önlemleri, başvurması gereken yerler konusunda rehberlik yapılacaktır.
6. Roman vatandaşlar arasında kültürel ve sanatsal faaliyetler düzenlenerek toplum genelinde dayanışmanın ve bütünleşmenin teşvik edilmesi sağlanacaktır.

UYGULAMA SÜRECİ

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi, Romanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde uygulanacaktır. Bu Stratejik Plan'da yer alan hedefler, 2023-2025 ve 2026-2030 dönemlerini kapsayacak iki eylem planı ile yürütülecektir.

Eylem Planı kapsamında sorumluluğu/ilgisi bulunan kurum ve kuruluşlar bu doğrultuda kapasiteleri ölçüsünde insan kaynağı ve bütçe ayırarak söz konusu faaliyetleri imkânları dâhilinde hayata geçireceklerdir.

Söz konusu eylem planının ilerleme ve gerçekleştirmelerine özel önem verilmektedir. Bu doğrultuda eylem tablolarında, ilerlemenin takibini sağlayacak taban değerler kurumlarca belirlenecek, altı aylık sürelerle Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğüne raporlanacaktır. Verinin olmaması veya göstergenin yeni takip edilmeye başlanacak olması durumunda; verinin elde edilmesine yönelik araştırma yapılacak veya verinin sistemden üretilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır. Bu çerçevede, gelişmelerin hızlı ilerlemesi ve gereksinimler doğrultusunda hedef ve göstergeler gerektiğinde güncellenecektir.

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2023-2030) ve kapsamındaki Eylem Planları; Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi gibi uluslararası kuruluşlar nezdinde raporlanması ve uluslararası koordinasyon ve iş birliği faaliyetleri Ulusal Roman Temas Noktası uhdesindeki çalışmalarla yürütülecektir.

BÜTÇE

Eylem Planında belirlenen amaçlara bağlı hedef ve eylemlere ilişkin bütçenin, ilgili ve sorumlu kurumların yıllık bütçelerinde gösterilmesi öngörülmüştür. Eylem Planı uygulaması içerisinde hazırlanacak olan “Uygulama Raporlarında” her bir eylem için sorumlu/ilgili bakanlık veya kurum tarafından kullanılan toplam bütçenin bildirilmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda sorumlu kurumların, yıllık bütçelerinde “**mahalle bazlı**” öngörülen eylem ve faaliyetler için ayrılan ödeneği söz konusu hedef ve faaliyetlerin gerçekleşmesi amacıyla kullanmaları öngörülmüştür.

Bu Eylem Planının uygulanması için ulusal bütçenin yanı sıra uluslararası finansman kaynaklarının kullanılması için girişimlerde bulunulabilir. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek çalışmalar/projelerin eylem planındaki gösterge ve doğrulama kaynakları ile uyumlu olmasına hassasiyet gösterilmelidir.

YERELLEŞME

Bu Strateji Belgesi, Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerde uygulanmak üzere hazırlanmış ulusal bir strateji belgesidir. Ülke genelinde, sorumlu ve ilgili kamu kurumları koordinasyonunda uygulanacak olmakla birlikte iller ve bölgeler arasında, Roman vatandaşların yaşam koşullarında ve bölge özelliklerinde farklılıklar bulunabilmektedir. Bu farklılıklar, farklı ihtiyaçları doğurabilir. Bu doğrultuda, illerdeki farklı ihtiyaçlara yönelik olarak İl Eylem Planları oluşturulması gerekmektedir.

Valilikler koordinasyonunda hazırlanacak İl Eylem Planları, Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı doğrultusunda, faaliyetler bölgeye göre uyarlanacak ve ayrıntılandırılacaktır. Bölgenin ihtiyaçlarına göre, temel ilkelere, stratejik amaç ve hedeflere uygun olarak farklı eylemlerin eklenmesi mümkündür. İl Eylem Planı, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü sekretaryasında, İl Milli Eğitim, İl Sağlık Müdürlükleri ve ilgili diğer kurumların iş birliğinde hazırlanacaktır. Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'nün teklifi ve Valilik Makamının onayıyla akademisyen ve STK temsilcilerinin de katılımıyla hazırlık toplantıları düzenlenerek oluşturulacak İl Eylem Planı, Valilik Oluru ile yürürlüğe konulacak ve Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğüne resmi yazı ile bildirilecektir.

İl Eylem Planları kapsamında, il düzeyinde sorumlu ve ilgili kamu kurumları ve STK temsilcilerinden ve akademisyenlerden oluşan bir İl Çalışma Grubu kurulacaktır. Çalışma grubu, ildeki yoğunluğa ve mevcut koşullara göre, Valiliğin belirleyeceği sıklıkla bir araya gelecek ve çalışmaların takibini ve koordinasyonunu sağlayacaktır. Yapılan toplantılara ilişkin tutanak ve toplantıda alınan kararlar, İl Müdürlüğü arşivinde saklanacak ve yıllık olarak İl Çalışma Grubu Raporu hazırlanıp Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğüne sunulacaktır.

İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Eylem planlarının uygulanma sürecinde, ilgili politikalara temel oluşturmak üzere Roman vatandaşların durumlarının iyileştirilmesine yönelik veri toplanacaktır. Roman Strateji Belgesi için Etkili Bir İzleme, Değerlendirme ve Koordinasyon Mekanizması Kurulması Projesi (ROMSİD) kapsamında oluşturulan Roman Eylem Planı İzlem Platformuna başta Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü ve sorumluluğu bulunan tüm bakanlıkların il müdürlüklerince görevlendirilecek personel tarafından Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde kamu kurumlarına danışmanlık ya da hizmet almak üzere başvuru yapan, ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirilen, eğitim alan ve eylem planı doğrultusunda yer alan diğer tüm faaliyetler kapsamında ulaşılan vatandaşlara ilişkin veriler, ilgili faaliyetin ya da hizmetin gerçekleştirilmesini müteakiben Kişisel Verilerin Korunması Kanununa uygun şekilde girilecek ve eylem planının uygulanmasının takip edilmesi sağlanacaktır. Bu şekilde, eylem planlarında yer alan eylemlerin gerçekleşip gerçekleşmeme durumu, gerçekleşme oranı ve toplam ulaşılan kişi sayısı bilgilerine ulaşılabilecektir. Bu bilgilerle başarılı olan eylemler ve uygulamada sorun yaşanan eylemler belirlenecek ve sonraki eylem planlarının hazırlanmasında yönlendirici olacaktır.

Bu Strateji Belgesi ve Eylem Planında yer alan eylem ve faaliyetlerin uygulanmasının izlenmesi için 2016-2021 yıllarında uygulanan Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve Eylem Planı kapsamında oluşturulmuş olan İzleme ve Değerlendirme Kurulu görevine devam edecektir. Söz konusu kurul bir önceki yıla ait uygulamaları değerlendirmek üzere her yıl Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı başkanlığında toplanacaktır. Sonuçlar ve değerlendirmeler, raporlanarak kurula sunulacaktır. İzleme ve Değerlendirme Kurulunun mevcut üyeleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının paydaşlarla yapacağı istişareler neticesinde güncellenecektir.

Kurul; 14 Haziran 2024 tarihinde yürürlüğe konulan **“Roman Vatandaşlara Yönelik Ulusal Strateji Belgesi (2023-2030) ve Eylem Planları İçin İzleme, Değerlendirme ve Koordinasyon Usul ve Esasları Hakkında Yönerge”** ile belirlenen kurumların genel müdür düzeyindeki temsilcilerinden oluşmaktadır. Gerekli görüldüğünde ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri de toplantıya davet edilebilecektir.

İzleme ve Değerlendirme Kurulu altında, eğitim, sağlık, istihdam gibi konularda tematik çalışma grupları kurulabilir. Bu çalışma grupları, ilgili kurumlardan Daire Başkanı/Uzman düzeyinde temsilcilerden oluşur. Çalışma gruplarına ayrıca gerekli görülmesi halinde STK

temsilcileri ve akademisyenler de katılabilir. Çalışma gruplarının kurulması ATHGM koordinesinde gerçekleşecektir. Çalışma grupları, ATHGM tarafından belirlenecek aralıklarla bir araya gelip yapılan çalışmalar ve alınan sonuçlar üzerinden değerlendirme ve planlama yapacaktır.

İzleme ve Değerlendirme Kurulu toplantıları dışında Eylem Planında sorumluluğu bulunan kamu kurumları, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının çağrısı üzerine her yılın sonunda uygulamayı değerlendirmek ve bir sonraki yılda uygulanacak faaliyetleri izlemek amacıyla Kamu Kurumları Toplantısını gerçekleştirecektir. Kamu kurumlarının, ihtiyaca binaen yıl içerisinde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının davetiyle tematik konularda bir araya gelmeleri mümkün olacaktır.

Bu Strateji Belgesi ve Eylem Planının uygulanmasının takibi ve Roman vatandaşlara yönelik sosyal içerme politikalarının koordinasyonu ve sekretaryasından Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı sorumludur. Sekretarya, Kurul toplantıları öncesinde Eylem Planları güncel durum dokümanı hazırlayarak Kurul üyelerine gönderir. Güncel durum dokümanının hazırlanmasında eylemlerden sorumlu kurumlardan alınan bilgiler esas alınır. Toplantılar sonrasında alınan kararların yer aldığı toplantı notları, Sekretarya tarafından tüm katılımcılara iletilir.

EĞİTİM

Eylem No: 1	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman çocukların nitelikli eğitime erişimleri sağlanarak akademik başarı oranları artırılacaktır.	Faaliyet 1: Roman çocukların, ihtiyaç duydukları alanlarda Destekleme ve Yetiştirme kursları açılacaktır.	Milli Eğitim Bakanlığı (Ortaöğretim Genel Müdürlüğü)	Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> • Her yıl için 1.000 Destekleme ve Yetiştirme Kursu Açılması	• Kurs Açılış Belgeleri • Kurs Duyurusu vb.	1. Roman çocukların akademik başarıları artırılarak bir üst öğrenime geçişleri sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman çocukların Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına erişimleri sağlanacaktır.			<u>2026-2030:</u> • Her yıl 4.000 Öğrencinin Kurslara Katılımının sağlanması		
	Faaliyet 3: İlkokul çağındaki çocukların okuma yazma ve matematik alanlarında temel kazanım ve yeterlilikleri edinmeleri desteklenecektir.	Milli Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü)	Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> • Her yıl 1.000 öğrenciye destek verilmesi	• E-Okul Raporları	2. İlkokul çağında bulunan Roman çocukların okuma-yazma, okuduğunu anlama, doğal sayılar ve doğal sayılarda dört işlem öğrenme alanlarında ilgili kazanımları edinmesi sağlanacaktır. Öğrencilerin İYEP kapsamında sonraki eğitim kademelerinde ortaya çıkması muhtemel uyum sorunlarını önlemek, akademik ve sosyal gelişimi destekleyerek okula devamı artırmak, programa dâhil edilen öğrencilerin beklenen öğrenme seviyesine ulaşmasına yardımcı olmak, sorun çözebilen, iletişime ve öğrenmeye açık, özgüven ve sorumluluk sahibi sağlıklı ve mutlu bireylerin yetişmesine imkân sağlanması beklenmektedir.

	Faaliyet 4: Roman çocukların yoğun olarak yaşadığı illerde yaz eğitimi ana sınıfı açılacaktır.	Millî Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Diyanet İşleri Başkanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026: • 2 ilde 2 okul bünyesinde yaz eğitimi ana sınıfı açılması 2027: • Seçilecek ilave 2 ilde 2 yaz eğitimi ana sınıfı açılması 2028: • Seçilecek ilave 2 ilde 2 yaz eğitimi ana sınıfı açılması 2029: • Seçilecek ilave 2 ilde 2 yaz eğitimi ana sınıfı açılması 2030: • Seçilecek ilave 2 ilde 2 yaz eğitimi ana sınıfı açılması	• Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Erken Çocukluk Eğitimi Daire Başkanlığı Verileri	3. 2030 yılı sonuna kadar toplam 10 ilde 10 yaz eğitimi ana sınıfı açılarak çocukların ilkokula hazırlık süreçleri güçlenecek, uzun vadeli akademik başarıları desteklenecek ve çocukların sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimleri desteklenerek eğitimde fırsat eşitliği artırılabilecektir.
Açıklama: Eğitim desteğine ihtiyaç duyan Roman çocukların akademik başarılarının ve okula devam oranının artırılması, okula uyum sorunlarının önlenmesi, sosyal gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla kurslar (DYK ve İYEP) açılacak ve Roman öğrencilerin eğitimdeki başarıları artırılacaktır. Roman vatandaşların yoğun olduğu illerde İl Millî Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla ilgili faaliyetlere öğrencilerin katılımı teşvik edilecektir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engelli öğrencilerin katılımı için erişilebilirlik dahil olmak üzere gereken önlemler alınacaktır.						

Eylem No: 2	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman çocuklar sosyal ve psikolojik olarak desteklenerek okula uyumları sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun yaşadığı mahallelerde Roman çocukların sosyal uyumu artırıcı sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımları teşvik edilecektir.	Millî Eğitim Bakanlığı (İlgili Genel Müdürlüklerin Öğrenci İşleri ve Sosyal Etkinlikler Daire Başkanlıkları)	Gençlik ve Spor Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	<u>2026-2030:</u> • Her yıl 1.500 Sanatsal ve Sportif Faaliyet Düzenlenmesi • Her yıl 10.000 Öğrencinin Sanatsal ve Spor Faaliyetlerine Katılım Sağlaması • Her yıl 500 Gezi ve Sosyal Etkinlik Düzenlenmesi	• Etkinliklerin Görselleri, • Ulusal veya Uluslararası Müsabakalara/Etkinliklere Katılan Öğrencilere Ait Katılım/Başarı Belgeleri	1. Çocukların spor, sanat ve sosyal etkinliklere katılımı sonucu okula uyumları artacak, okul devamsızlıkları azalacak ve akademik başarıları artacaktır.
	Faaliyet 2: Okullarda spor turnuvaları, sergiler, sanat etkinlikleri düzenlenecektir.		Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)			
	Faaliyet 3: Sosyal etkinlikler ve geziler düzenlenecektir.		Kültür ve Turizm Bakanlığı (İl Müdürlükleri)			
Açıklama: Çocukların spor, müzik, sanat çalışmaları ve gezi etkinliklerine katılım sağladıkları durumlarda okula uyumu ve bağlılığının arttığı görülmüştür. Bu doğrultuda, bu faaliyetlerin ve etkinliklerin düzenlenmesi çocukları okula bağlayarak akademik başarılarının artmasını sağlayacaktır. Roman vatandaşların yoğun olduğu illerde İl Millî Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla ilgili faaliyetlere katılım sağlayan öğrenci sayıları tespit edilebilir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engelli öğrencilerin katılımı için erişilebilirlik dahil olmak üzere gereken önlemler alınacaktır.						

Eylem No: 3	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların çocuk yaşta evlenmelerini önlemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Çocuk yaşta evliliklerin önüne geçmek için hane ziyaretleri gerçekleştirilerek farkındalık çalışmaları yürütülecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	2026-2030: - Her yıl 200 aileye hane ziyareti düzenlenmesi - Her yıl 100 okulda Roman ailelere yönelik farkındalık eğitimi gerçekleştirilmesi - Her yıl 80 Roman Mahallesi Muhtarına farkındalık çalışması gerçekleştirilmesi	- Aile Ziyaretlerine İlişkin Kayıt Bilgileri - Farkındalık Eğitim/Çalışmaları Görselleri	1.2030 yılı sonuna kadar gerçekleştirilecek 1000 aile ziyareti, çocuk yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik 500 okulda ailelere verilecek farkındalık eğitimleri ve Romanların yoğun olarak yaşadığı 400 mahallede muhtarlara yönelik bilgilendirme çalışmalarıyla; aileler ve muhtarlar bilinçlendirilecek, böylece Roman vatandaşların çocuk yaşta evlenerek okulu bırakmalarının önüne geçilecektir.
	Faaliyet 2: Çocuk yaşta evliliklerin önüne geçmek için SHM iş birliğinde ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerin ailelerine yönelik okullarda farkındalık eğitimleri düzenlenecektir.		Diyanet İşleri Başkanlığı Millî Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı İçişleri Bakanlığı (İller İdaresi Genel Müdürlüğü) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları			
	Faaliyet 3: Çocuk yaşta evliliklerin önüne geçmek için Roman mahallesi muhtarlarına yönelik farkındalık çalışması gerçekleştirilecektir.					
	Açıklama: Roman çocukların okula devam durumlarının takibi, çocukların çocuk yaşta evlendirilme sorunlarının belirlenmesini sağlayacaktır. Bu doğrultuda, tespit edilen bu sorunlar neticesinde SHM tarafından ailelere ve muhtarlara gerekli bilgilendirme ve yönlendirmeler yapılacak, bu durumun önüne geçilmeye çalışılacaktır. Her yıl, SHM ile iş birliği içerisinde okullarda farkındalık eğitimleri düzenlenecek ve velilerin çocuk yaşta evlilik konusunda bilinçlenmesi sağlanacaktır.					

Eylem No:4	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Kapsayıcı eğitim anlayışı doğrultusunda üniversitelerde Roman Enstitüleri kurulacak ve okullarda öğretmenler ile okul yöneticilerine yönelik farkındalık eğitimleri düzenlenecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun yaşadığı illerde bulunan üniversitelerde Roman Araştırma ve Uygulama Merkezi kurulması teşvik edilecektir.	YÖK	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026: • Halihazırda Roman araştırma ve uygulama merkezi/enstitüsü olan üç üniversite ile istişare toplantısı düzenlenmesi 2027: • 2 coğrafi bölgede bulunan üniversitelerle araştırma uygulama merkezi kurulmasını teşvik etmeye yönelik 2 istişare toplantısı düzenlenmesi 2028: • 2 coğrafi bölgede bulunan üniversitelerle araştırma uygulama merkezi kurulmasını teşvik etmeye yönelik 2 istişare toplantısı düzenlenmesi 2029: • 2 coğrafi bölgede bulunan üniversitelerle araştırma uygulama merkezi kurulmasını teşvik etmeye yönelik 2 istişare toplantısı düzenlenmesi 2030: • İstişareler sonucunda 3 yeni enstitü veya araştırma uygulama merkezi kurulması	• YÖK İdari Kayıtları • Üniversite İnternet Sayfaları	1. YÖK tarafından mevcutta hizmet sunan 3 Roman Araştırma ve Uygulama Merkezi/Enstitüsü ile istişare toplantısı gerçekleştirildikten sonra bu merkezlerin sayısının artırılmasını teşvik etmek amacıyla Romanların yoğun olarak yaşadığı 25 ilin bulunduğu 6 coğrafi bölgede (Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz, İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu) bulunan üniversitelerle istişare toplantıları gerçekleştirilecek ve nihayetinde 2030 yılı sonuna kadar 3 yeni enstitü/araştırma merkezi kurulması sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman çocukların yoğun olarak eğitim gördüğü okullarda görev yapan öğretmenlere yönelik sosyal içerme eğitimi gerçekleştirilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Milli Eğitim Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	2026-2030: • Her yıl 200 öğretmene sosyal içerme eğitimi verilmesi • Her yıl 20 okul yöneticisine sosyal içerme eğitimi verilmesi.	• Sosyal İçerme Eğitimleri Katılımcı Listeleri • Eğitim Görselleri	2. 2030 yılı sonuna kadar Roman çocukların yoğun olarak eğitim gördüğü okullarda görev yapan 1.000 öğretmene ve 100 okul yöneticisine yönelik sosyal içerme eğitimleri gerçekleştirilerek kapsayıcı eğitim anlayışı yoluyla

	Faaliyet 3: Roman çocukların yoğun olarak eğitim gördüğü okullarda görev yapan okul yöneticilerine yönelik sosyal içerme eğitimi gerçekleştirilecektir.					Roman vatandaşlara yönelik farkındalık oluşturulması sağlanacaktır.
Açıklama: Kapsayıcı eğitim anlayışı, eğitimin her kademesinde görev yapan eğitimci ve yöneticiler için çok önemli bir husustur. Bu eylem ile üniversiteler bünyesinde Roman vatandaşlara yönelik enstitü-araştırma ve uygulama merkezleri kurularak bilimsel çalışmaların artırılması hedeflenirken aynı zamanda Roman çocukların yoğun olarak eğitim gördüğü okullarda görev yapan öğretmen ve okul yöneticilerine yönelik sosyal içerme eğitimleri gerçekleştirilerek Roman vatandaşlara yönelik farkındalık artırılması amaçlanmaktadır.						

Eylem No: 5	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların iş gücüne katılım ve okullaşma oranlarının artırılması amacıyla Mesleki Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırmaları teşvik edilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların Mesleki Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırmaları teşvik edilecektir.	Millî Eğitim Bakanlığı (Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) İŞKUR (Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> - Her yıl 1.000 Roman vatandaşımızın mesleki eğitim kurslara kaydının sağlanması - Her yıl belirlenen mahallelerde gerçekleştirilecek bilgilendirme toplantıları ile 1.000 vatandaşa ulaşılması	- Kurs Raporları - Okul Kayıt Raporları	1. Roman vatandaşların mesleki eğitim veren kurs merkezlerine, liselere yönlendirilerek yatkinlıkları ve istekleri doğrultusunda eğitim almaları teşvik edilecek ve iş gücü piyasasına donanımlı bir şekilde katılımları sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde MESEM yöneticileri tarafından bilgilendirme faaliyetleri düzenlenecektir.					
Açıklama: Roman vatandaşların saha taraması ile tespiti yapılarak Roman vatandaşlar ve işverenlere yönelik bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve Roman vatandaşların istihdam edilebilirliklerini, istihdam oranını ve girişimcilik fırsatlarından faydalanma şanslarını artırmak için Mesleki Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırılmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engel durumu uygun olan engelli bireylerin katılımı için gereken önlemler alınacaktır.						

Eylem No: 6	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman çocukların okula devamı izlenerek okul terklerinin önlenmesi sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Devamsızlık ve okul terki nedenleri tespit edilecektir.	Milli Eğitim Bakanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Gençlik ve Spor Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026-2027: • 1 Araştırma Raporunun hazırlanması	• Anket Soru Formu • Saha Verileri • Araştırma Raporu	1. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde gerçekleştirilecek araştırma ile Roman çocukların okul devamsızlığı ve okul terkinin nedenleri araştırılarak sorunların giderilmesine yönelik ilgili kurumlarla iş birliğinde çalışmalar yapılacak ve okul terkinin ve devamsızlığın önüne geçilecektir.
	Faaliyet 2: Ailelere eğitim ve öğretimin önemi konusunda il düzeyinde bilgilendirme ve farkındalık artırıcı faaliyetler yapılacaktır.	Milli Eğitim Bakanlığı (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026-2030: • Her yıl 1.000 aileye bilgilendirme ve farkındalık artırıcı faaliyetler yapılması	• Aile Eğitimi/Çalışmaları Görselleri	2. 2030 yılı sonuna kadar toplam 5.000 ailenin bilinçlendirilmesi ile birlikte Roman çocuklarının okul terkleri önlenerek ve okula devam oranları artırılabilecektir.
	Faaliyet 3: Roman çocukların okula devamını desteklemek amacıyla Roman mahallerinde öğrenme atölyeleri kurulacaktır.	İçişleri Bakanlığı (İller İdaresi Genel Müdürlüğü)	Türkiye Belediyeler Birliği Milli Eğitim Bakanlığı	2026: • 5 ilde, 5 pilot mahallede “Öğrenme Atölyeleri” kurulması	• Yerel Yönetimlerin İdari Kayıtları	3. 2030 yılı sonuna kadar toplam 10 ilde 10 “Öğrenme Atölyesi” kurularak Roman çocuklarının okula devamı desteklenecek böylece uzun vadeli akademik başarılarına katkı sağlanarak eğitimde fırsat eşitliği artırılabilecektir. Bu atölyeler, ilköğretim ve ortaokul seviyesindeki çocukların okula devamına katkı sunmak amacıyla Roman çocuklara eğitim desteği sağlayacaktır. Ayrıca gerçekleştirilecek faaliyetlere
			Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	2027: • Seçilecek ilave bir ilde 1 “Öğrenme Atölyesi” daha kurulması	• Öğrenme Atölyelerine Kayıtlı Öğrenci Listeleri	
			Diyanet İşleri Başkanlığı	2028: • Seçilecek ilave bir ilde 1 “Öğrenme Atölyesi” daha kurulması	• Öğrenme Atölyelerine İlişkin Faaliyetlerine İlişkin Görseller	
			Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2029: • Seçilecek ilave bir ilde 1 “Öğrenme Atölyesi” daha kurulması		

				<u>2030:</u> Seçilecek ilave 2 ilde 2 “Öğrenme Atölyesi” daha kurulması.	engelli bireylerin katılımı için gereken önlemler alınacaktır. 4.İlgili illerdeki üniversiteler ile iş birliği kurularak, eğitim fakültesinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin gönüllülük esasına dayalı eğitici olarak görev almaları teşvik edilecektir.
Açıklama: Her bir ilin veya bölgenin coğrafi ve yaşam koşulları farklı olduğundan, Roman öğrencilerin eğitime devamını sağlamak için öncelikle yerel düzeydeki engelleri tespit etmek gerekmektedir. Bir bölgedeki öğrencilerin bir başka bölgedeki öğrencilere göre farklı nedenlerle eğitimlerine devam edememeleri anlaşılabilir bir durumdur. Devamsızlık sorunu yaşayan öğrencilerin çoğunun ekonomik ve sosyal sıkıntı yaşaması sorunu ortak bir görünüm sergilese de bu sorunun altında farklı nedenler olduğu görülmektedir. Bu nedenle, gözlemlenen gerçek sorunların güçlü özellikler ve avantajlar haline getirilmesi için her bir ilin ya da bölgenin iyi tanımlanmış, gerçekçi ve yerel çözüm önerilerine sahip olması gerekmektedir. Bu çözüm önerilerinin eğitim sistemine uygulanmasının yanı sıra ilerlemenin sürekli gözlenmesi de bölgenin mevcut özelliklerine uygun olarak gerçekleştirilmelidir. Ebeveynlerin, çocuklarının eğitiminin devamlılığında önemli bir rol oynadıklarını fark etmelerini sağlayacak eylemler hayata geçirilmelidir. Bu doğrultuda bu eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerle Roman çocukların okula devamı izlenerek, okul terklerinin önlenmesi sağlanacaktır. Gerçekleştirilecek çalışmalarda cinsiyete göre ayrıştırılmış veriler tutulmasına özen gösterilecektir.					

İSTİHDAM

Eylem No: 7	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların istihdam edilmesinin kolaylaştırılması amacıyla İŞKUR hizmetleri yaygınlaştırılarak vatandaşların istihdama yönlendirilmeleri yapılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde Mesleki Eğitim Kurslarına katılım artırılacaktır.	Türkiye İş Kurumu (Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026:</u> • 1.000 kişinin mesleki eğitim kurslarına katılması • 10.000 kişinin İşbaşı Eğitim Programlarına Katılması • 10.000 kişiye İş Arama Becerileri Eğitimi verilmesi	İŞKUR Sistem Çıktıları • Vatandaş Bilgilendirme Toplantıları • Katılımcı Listesi Bilgilendirme Faaliyeti Fotoğrafları	1.Roman vatandaşların eğitim ve kurslara katılarak istihdama erişimleri kolaylaştırılacaktır. 2.Roman vatandaşların iş gücünün gerektirdiği nitelikler ve bu niteliklerin kazanılması konusunda farkındalıkları artırılarak mesleki ve teknik eğitimlere katılımları artırılacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde işbaşı eğitim programlarına katılım artırılacaktır.			<u>2027:</u> • 1.100 kişinin mesleki eğitim kurslarına katılması • 11.000 kişinin İşbaşı Eğitim Programlarına Katılması • 10.000 kişiye İş Arama Becerileri Eğitimi verilmesi		
	Faaliyet 3: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde istihdama erişilebilirlik becerilerinin artırılması amacıyla İş Arama Becerileri eğitimleri gerçekleştirilecektir.			<u>2028:</u> • 1.200 kişinin mesleki eğitim kurslarına katılması • 12.000 kişinin İşbaşı Eğitim Programlarına Katılması • 10.000 kişiye İş Arama Becerileri Eğitimi verilmesi		
				<u>2029:</u> • 1.300 kişinin mesleki eğitim kurslarına katılması		

				• 13.000 kişinin İşbaşı Eğitim Programlarına Katılması • 10.000 kişiye İş Arama Becerileri Eğitimi verilmesi		
				<u>2030:</u> • 1.400 kişinin mesleki eğitim kurslarına katılması • 14.000 kişinin İşbaşı Eğitim Programlarına Katılması • 10.000 kişiye İş Arama Becerileri Eğitimi verilmesi		
	Faaliyet 4: Mesleki Eğitim Kursları ve işbaşı eğitim programlarına katılım sonrasında, önceki öğrenmelerin tanınması kapsamında ve belge zorunluluğu olan alanlarda çalışmak isteyen Roman vatandaşlar, MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi almak üzere İş ve Meslek Danışmanları aracılığı ile bilgilendirilecektir.	Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) MEB İŞKUR Türkiye İş Kurumu (Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları Yetkilendirilmiş Belgelendirme Kuruluşları	<u>2026- 2030:</u> • Her yıl 100 İş ve Meslek Danışmanına, Mesleki Yeterlilik Sistemi, önceki öğrenmelerin tanınması ve belge zorunluluğu konularına ilişkin çevrim içi bilgilendirme yapılması	•Bilgilendirme Toplantı Katılımcı Listeleri •İş Birliği Kurumlarının Faaliyet Raporları •Fotoğraf, Tutanak ve Görsel Kayıtlar	3. Roman vatandaşların, önceki öğrenmelerin tanınması kapsamında ve belge zorunluluğu bulunan mesleklerde kayıtlı istihdama erişimleri, İş ve Meslek Danışmanları aracılığı ile kolaylaştırılacaktır. 4. Mesleki yeterlilik bilinci, İş ve Mesleki Danışmanlara verilecek eğitimler aracılığı ile artırılacak ve nitelikli iş gücü arzı güçlenecektir. 5. İş ve Meslek Danışmanlarına verilecek eğitimler aracılığı ile Roman vatandaşların iş gücü piyasasında sürdürülebilir şekilde yer almaları desteklenecektir.
Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelere yapılan ziyaretler sırasında, Roman vatandaşlar arasında okuma yazma bilmeyen kişilerin olduğu ve aynı zamanda gençlerin İŞKUR'un istihdamla ilgili faaliyet ve hizmetlerinden haberdar olmadıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca, bu kişilerin iş bulmak amacıyla genel olarak eş, dost, akraba ilişkileri gibi resmi olmayan yollara başvurdıkları, ancak İŞKUR'un sunduğu fırsat ve hizmetlerden haberdar olmadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerde toplantılar ve seminerler düzenlenerek İŞKUR'un sunduğu İşbaşı Eğitim Programları, Mesleki Eğitim Kursları vb. hizmetlerden haberdar edilmesi planlanmaktadır. Bununla birlikte Roman vatandaşların iş gücü piyasasına daha kısa zamanda girebilmeleri ve daha kalıcı olmaları için İş Arama Becerileri Eğitimleri düzenlenecektir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engel durumu uygun olan engelli bireylerin katılımı için gerekli önlemler alınacaktır.						

Eylem No: 8	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların istihdam edilebilirliklerini artırmaya yönelik olarak mesleki eğitim kursları düzenlenecek ve söz konusu kurslara Roman vatandaşların katılımları kolaylaştırılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların iş gücü piyasasının gerektirdiği ve bölgede ihtiyaç olarak belirlenen alanlarda açılan mesleki eğitim kurslarına katılımları sağlanacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü)	Milli Eğitim Bakanlığı (Halk Eğitim Merkezleri) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026 - 2030:</u> •Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı 25 ilde yürütülen projeler kapsamında her yıl 3000 Kursiyerin Teşvik Ödemesi *Alması	• Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi	1. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde açılacak kurslarla vatandaşların katılımları kolaylaştırılarak meslek sahibi olmalarının önü açılacaktır.
Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelere yapılan ziyaretler sırasında, Roman vatandaşlar arasında okuma yazma bilmeyen kişilerin olduğu ve aynı zamanda gençlerin istihdamla ilgili faaliyet ve hizmetlerinden haberdar olmadıkları gözlenmiştir. Bu kapsamda Halk Eğitim Merkezleri ve Sosyal Dayanışma Merkezleri iş birliğinde Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde mesleki kurslar düzenlenerek vatandaşların katılımı teşvik edilecektir. Düzenlenecek kurslara Roman vatandaşların katılımlarını artırmak adına ilave bilgilendirme ve yönlendirmeler gerçekleştirilecektir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engel durumu uygun olan engelli bireylerin katılımı için gerekli önlemler alınacaktır. * Teşvik ödemesine hak kazanmak için açılan kurslara düzenli katılım gerekmektedir. Bu doğrultuda teşvik ödemesi alan faydalancı sayısı kurslara katılan kişi sayısını dolaylı olarak vermektedir.						

Eylem No: 9	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların ticari hayata katılması ve düzenli gelir elde etmesi amacıyla kooperatif kurmasının teşvik edilmesi ve desteklenmesi sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmeye yönelik eğitimler verilecektir.	Sermaye Piyasası Kurulu	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü)	<u>2026 -2030:</u> - Her yıl 200 SODAM Kursiyerine çevrim içi ya da yüz yüze Finansal Okuryazarlık Eğitimi Verilmesi - Her yıl 100 Roman STK temsilcisine çevrim içi ya da yüz yüze Finansal Okuryazarlık Eğitimi Verilmesi	•Eğitim Katılım Listeleri •Eğitim Katılım Belgeleri •Eğitim Sunumları	1. Romanların yoğun olarak yaşadığı illerde SODAM Kursiyerleri ve Roman STK Temsilcilerine kooperatif kurmadan önce öğrenmeleri gereken kapasite geliştirici konularda eğitimler verilerek kooperatif kuruluş süreçlerinde bilgi sahibi olmaları sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde Başarılı Kooperatifçilik Uygulamaları ve Tecrübe Paylaşımı toplantıları gerçekleştirilecektir.	Ticaret Bakanlığı (Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Tarım ve Orman Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026 -2030:</u> - Her yıl 15 SODAM'da Başarılı Kooperatifçilik Uygulamaları ve Tecrübe Paylaşımı Toplantısı gerçekleştirilmesi - Her yıl Roman STK temsilcilerine yönelik 10 Başarılı Kooperatifçilik Uygulamaları ve Tecrübe Paylaşımı Toplantısı gerçekleştirilmesi - Her yıl 200 SODAM Kursiyerine E-Ticaret ile E-İhracat ve Ödeme Hizmetleri Eğitimi Verilmesi - Her yıl 100 Roman STK temsilcisine E-Ticaret ile E-İhracat ve Ödeme Hizmetleri Eğitimi Verilmesi		
	Faaliyet 3: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde E-Ticaret ile E-İhracat ve Ödeme Hizmetleri Eğitimleri verilecektir.					
Açıklama: Roman vatandaşların ticari iş birliğini geliştirmek, kurumsal dayanışmasını teşvik etmek amacıyla kooperatifçiliğin desteklenmesi önemsenmektedir. Roman vatandaşların kooperatif kurarak teşkilatlanmalarının, ekonomik yaşamda daha güçlü bir şekilde yer almalarına ve sosyoekonomik statülerinin iyileştirmelerine fayda sağlayacağı düşünülmektedir. SODAM Kursiyerleri ve Roman Sivil Toplum Kuruluşları Temsilcilerinin kooperatif kurmalarına yönelik bilgi ve farkındalıklarının artırıcı söz konusu eğitimler; Sermaye Piyasası Kurulu ve Ticaret Bakanlığı tarafından verilecek olup Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü ve İl Müdürlükleri tarafından desteklenecektir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engel durumu uygun olan engelli bireylerin katılımı için gerekli önlemler alınacaktır.						

Eylem No: 10	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların istihdam edilebilirliklerini arttırmaya yönelik olarak düzenlenen mesleki eğitim kurslarına vatandaşların katılımları kolaylaştırılacaktır.	Faaliyet 1: Mesleki Eğitim Merkezleri ile iş birliği yapılarak Roman vatandaşların ustalık programlarına kayıtlarının yapılması sağlanacaktır.	Milli Eğitim Bakanlığı (Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü)	Milli Eğitim Bakanlığı (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları Ticaret ve Sanayi Odaları	<u>2026- 2030:</u> • Her yıl Mesleki Eğitim Merkezlerine 200 kişinin yönlendirilmesi	• MEB İdari Kayıtları • Eğitim Katılımcı Listeleri • Eğitim Fotoğrafları	1. İş gücü piyasasında eşit fırsatların sağlanması amacıyla ilgili tüm paydaşlar arasında iş birliği geliştirilecek ve Roman vatandaşların iş gücü piyasasının talep ettiği niteliklere sahip olmaları sağlanacaktır. 2. Roman vatandaşların nitelikleri ve yerel düzeyde iş gücü piyasasının beklentileri göz önüne alınarak açılan kurslarla vatandaşların istihdam edilmeleri temin edilecektir.
Açıklama: Roman vatandaşların istihdama katılımlarını artırmak amacıyla Mesleki Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırmaları teşvik edilecektir.						

Eylem No: 11	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Kayıt dışı çalışan Roman vatandaşların kayıtlı hale getirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak çalıştığı kayıt dışı sektörlerin tespit edilebilmesi için derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	Sosyal Güvenlik Kurumu TÜİK İŞKUR Ticaret Odaları Esnaf Sanatkârlar Odaları Birlikleri Kalkınma Ajansları Tarım ve Orman İl Müdürlükleri Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları Üniversiteler	2026: • Kayıt dışılığın olduğu sektörleri tespit edebilmek için 50 derinlemesine görüşme yapılması	•Toplantı Çizelgeleri •Derinlemesine Görüşme Sonuçları • TÜİK Verileri	1. Roman vatandaşların yoğun olarak çalıştığı kayıt dışı iş kolları tespit edilecek ve kayıt dışılığın sebepleri analiz edilecektir. 2. Daire Başkanı ve uzman/teknik personel düzeyinde katılımcılarla oluşturulacak çalışma grubu toplantıları neticesinde kayıt dışı sektörlere ilişkin belirlenecek yol haritası ile somut çıktılar elde edilecektir.
	Faaliyet 2: Tespit edilen kayıt dışı mesleklerle ilgili çalışma grupları oluşturularak bu konudaki tedbirlere ilişkin bir yol haritası belirlenecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)		2027: • Tespit edilen 5 kayıt dışı mesleğe ilişkin 1 çalışma grubu oluşturulması • Oluşturulan çalışma grubunun 3 toplantı gerçekleştirmesi		
	Faaliyet 3: Romanların yoğun olarak çalıştığı günlük gelir getirici iş kollarına ilişkin sigorta girişlerinin oluşturulması için çalışma yapılması sağlanacaktır.	Sosyal Güvenlik Kurumu	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı TÜİK İŞKUR Ticaret Odaları Esnaf Sanatkârlar Odaları Birlikleri Kalkınma Ajansları Tarım ve Orman İl Müdürlükleri Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları Üniversiteler	2026- 2030: • Her yıl 1 alanda sigorta prim ödeme sistemi çalışmasının gerçekleştirilmesi		

Açıklama: Kayıt dışı çalışan Roman vatandaşların kayıtlı hale getirilebilmesi için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından alan araştırmaları gerçekleştirilerek Roman vatandaşların yoğun olarak çalıştığı kayıtdışı meslekler tespit edilecek ve bunların kayıtlı hale getirilebilmesi için çalışmalar yürütülecektir.

Eylem No:12	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşlara girişimcilik destekleri konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılarak rehberlik desteği verilecektir.	Faaliyet 1: SODAM Koordinatörlerine hibe programlarına başvuru yolları hakkında bilgilendirici eğitimler gerçekleştirilecektir.	Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı KOSGEB Kalkınma Ajansları Ticaret ve Sanayi Odaları Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> • Her yıl 15 SODAM Koordinatörüne eğitim verilmesi	•Eğitim Çizelgeleri İmza •Eğitim Katılımcı Listeleri • Toplantı Tutanakları	1. SODAM Koordinatörleri aracılığıyla engelli veya eski hükümlü Roman kadınların kendi işini kurma hibe desteğine erişimine yönelik farkındalıkları artırılacaktır. 2. Roman vatandaşlar arasından girişimci adayları ve girişimcilere destek verilerek istihdam süreçlerine katkı sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde girişimci destekleri ve ilgili süreçler ile ilgili bilgilendirme toplantıları yapılacaktır.	KOSGEB	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İŞKUR Kalkınma Ajansları Ticaret ve Sanayi Odaları Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> • Her yıl 5 bilgilendirme toplantısı düzenlenmesi		

Açıklama: Girişimcilik destekleri aracılığıyla Roman vatandaşların istihdama katılımları artırılarak sosyoekonomik düzeylerinde iyileştirme sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca; Roman kadınlar için önemli bir sosyal hizmet mekanizması olan SODAM'ların istihdama katılım konusundaki rolü güçlendirilecektir.

SAĞLIK

Eylem No: 13	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların sağlık okuryazarlıklarının artırılması konusunda farkındalık artırıcı ve bilinçlendirici çalışmalar yapılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların sağlık okuryazarlığının artırılmasına yönelik eğitim ve saha ziyaretleri gerçekleştirilecektir.	Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Milli Eğitim Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	<u>2026-2030:</u> • Her yıl 100 saha ziyareti yapılması	•Eğitim Katılımcı Listeleri •Eğitim/ Saha Ziyaretleri Fotoğrafları • Haber Linkleri • Web Siteleri •Basılı Materyal Görselleri	1.2030 yılı sonuna kadar 200.000 Roman vatandaşa verilecek eğitimlerle vatandaşların sağlık okuryazarlığı konusunda bilinç düzeyleri artırılacak, böylelikle Roman vatandaşların sağlık seviyesinin daha iyi olmasına katkıda bulunulacaktır. 2.Sağlıklı yaşam farkındalığının artırılmasına yönelik dağıtılacak materyalle Roman vatandaşların kendi sağlık iyilik hallerinin korunması ve geliştirilmesine katkı sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Romanların yoğun yaşadığı 10 ildeki 10 pilot mahallede sağlıklı yaşam farkındalığının artırılmasına yönelik ağız sağlığı kiti (hijyen kiti) dağıtılması sağlanacaktır.	Sağlık Bakanlığı (Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026:</u> • 30.000 Roman vatandaşa sağlık okuryazarlığı eğitimi verilmesi • 2.500 ağız sağlığı kiti dağıtılması <u>2027:</u> • 35.000 Roman vatandaşa sağlık okuryazarlığı eğitimi verilmesi • 2.500 ağız sağlığı kiti dağıtılması <u>2028:</u> • 40.000 Roman vatandaşa sağlık okuryazarlığı eğitimi verilmesi		

				• 2.500 ağız sağlığı kiti dağıtılması <u>2029:</u> • 45.000 Roman vatandaşa sağlık okuryazarlığı eğitimi verilmesi • 2.500 ağız sağlığı kiti dağıtılması <u>2030:</u> • 50.000 Roman vatandaşa sağlık okuryazarlığı eğitimi verilmesi • 2.500 ağız sağlığı kiti dağıtılması		
Açıklama: Bu eylem, Roman vatandaşların sağlık okuryazarlığını artırmayı ve sağlıklı bir davranış değişikliği kazandırmayı amaçlamaktadır. İl/ilçe sağlık müdürlüklerinde veya toplum sağlığı merkezlerinde (sağlıklı hayat merkezi vd.) çalışan sağlık personeli aracılığıyla başta kadınlar olmak üzere Roman vatandaşlar için eğitimler düzenlenecektir. Eğitimin içeriğini bulaşıcı hastalıklar, kronik hastalıklar, kanser, çevre sağlığı, tütün ve madde bağımlılığı, sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivite, kadın ve üreme sağlığı, bebek ve çocuk sağlığı ve diğer koruyucu sağlık hizmetleri oluşturacaktır. Ayrıca eğitimlerde hastalık ve risk faktörlerinden de bahsedilecek davranış değişikliği için sağlıklı hayat merkezleri başta olmak üzere ilgili diğer sağlık kuruluşlarına Roman vatandaşların gitmesi ve sağlık hizmeti alması teşvik edilecektir. Bu eylem için ilgili paydaşlar ile iş birliği yapılacaktır. Sağlık Bakanlığı tarafından koruyucu sağlık hizmetlerinde kullanılan materyal, eğitimler sırasında ve saha ziyaretlerinde Roman vatandaşlara dağıtılacaktır. Ayrıca, saha ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Romanların yoğun yaşadığı yerler, yaşam koşulları ve sağlık davranışları yerinde değerlendirilecektir. Tespit edilen durumlar tüm paydaşlarla birlikte değerlendirilecektir. İl düzeyinde gerçekleştirilecek saha/hane ziyaretleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliğiyle yapılacaktır.						

Eylem No: 14	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması kapsamında faaliyetler gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki il/ilçe sağlık müdürlüğü, toplum sağlığı merkezi, sağlıklı hayat merkezi ve aile sağlığı merkezinde çalışan personele dezavantajlı gruplara sunulan sağlık hizmetleri ve Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması kapsamında eğitim verilecektir.	Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı SGK Yerel Yönetimler Üniversiteler SYDV'ler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026:</u> • 300 Sağlık personeline eğitim verilmesi	• Eğitim Katılımcı Listeleri • Eğitim Fotoğrafları • Eğitim Sunumları	1.Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki sağlık çalışanlarına hizmet içi eğitimler verilerek, Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarına katkı sağlanacaktır. 2.Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki il/ilçe sağlık müdürlüğü, toplum sağlığı merkezi, sağlıklı hayat merkezi ve aile sağlığı merkezinde çalışan personele dezavantajlı gruplara sunulan sağlık hizmetleri ve Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması kapsamında eğitimler verilerek kurum kapasitesinin arttırılması sağlanacaktır.
				<u>2027:</u> • 350 Sağlık personeline eğitim verilmesi		
				<u>2028:</u> • 400 Sağlık personeline eğitim verilmesi		
				<u>2029:</u> • 450 Sağlık personeline eğitim verilmesi		
				<u>2030:</u> • 500 Sağlık personeline eğitim verilmesi		
Açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki il/ilçe sağlık müdürlüğü, toplum sağlığı merkezi, sağlıklı hayat merkezi ve aile sağlığı merkezinde çalışan personele dezavantajlı gruplara sunulan sağlık hizmetleri ve Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin/etkili faydalanmalarının sağlanması kapsamında eğitim verilecektir. Planlanan eğitimlerde, dezavantajlı gruplara sunulan sağlık hizmetlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar ile ayrımcılıkla mücadele konularına öncelik verilecektir. Sağlık çalışanlarının ayrımcılıkla mücadele hakkındaki farkındalıklarının artırılması kapsamında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve il teşkilatları ile iş birliği gerçekleştirilecektir.						

Eylem No: 15	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Türkiye genelinde uygulanan bağımlılıkla mücadele eğitimlerinin Roman vatandaşların yoğun yaşadığı mahallelerde de yaygınlaştırılması sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşlara yönelik olarak, madde kullanımına geçişte ilk basamak olan tütün ürünleri ve madde bağımlılığıyla mücadele hakkında farkındalık eğitimleri ve toplantıları düzenlenecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Milli Eğitim Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026:</u> • 1.500 vatandaşa eğitim verilmesi	• Eğitim Katılımcı Listesi • Eğitim Fotoğrafları • Eğitim Sunumları	1. Roman vatandaşların yoğun yaşadığı mahallelerde tütün ve madde bağımlılığı ile mücadele konusunda eğitimler verilerek vatandaşların bağımlılık konusunda farkındalıklarının artırılması sağlanacaktır.
				<u>2027:</u> • 2.000 vatandaşa eğitim verilmesi		
				<u>2028:</u> • 2.500 vatandaşa eğitim verilmesi		
				<u>2029:</u> • 3.000 vatandaşa eğitim verilmesi		
				<u>2030:</u> • 3.500 vatandaşa eğitim verilmesi		

Açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşların yoğun yaşadığı illerde tütün ve madde bağımlılığı ile mücadele kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı personeli vesilesiyle Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde bağımlılıkla mücadele eğitimleri verilecektir.

BARINMA

Eylem No: 16	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun yaşadığı bölgelerde barınma yardımlarından etkin bir şekilde faydalanılması sağlanarak vatandaşların yaşam alanları iyileştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun yaşadığı bölgelerde hizmet sunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarıyla ihtiyaç sahiplerinin barınma yardımlarına erişiminin artırılması için koordinasyon toplantıları yapılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026-2030: • Her yıl 3 Tanıtım Ziyareti yapılması • Her yıl Roman Mahallelerinde 10 haneye barınma yardımı verilmesi	• Tanıtım Ziyaretleri Fotoğrafları	1. Roman vatandaşların barınma yardımlarından etkin faydalanmaları sağlanarak vatandaşların yaşam alanlarını iyileştirilmesi teşvik edilecektir.

Açıklama: Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYD Vakfı) aracılığıyla olumsuz barınma şartlarında yaşayan yoksul hanelerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacıyla Cumhurbaşkanlığı Makamı'nın 18.01.2023 tarihli ve 132367 sayılı onayı ile uygun görülen 'Barınma Yardımlarına İlişkin İlke Kararı'nın uygulanmasına yönelik 'Barınma Yardımları Uygulama Usul ve Esasları doğrultusunda ev yapımı/onarımı yardımları yapılmaktadır. Mevcut durumda Roman vatandaşların yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik barınma yardımları da bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bu kapsamda gerekli mevzuat şartlarını karşılayan vatandaşlar için; 500.000 TL'ye kadar ev satın alımı yardımı, 500.000 TL'ye kadar betonarme ev yapımı yardımı, 300.000 TL'ye kadar prefabrik ev yapımı yardımı, 100.000.-TL'ye kadar ise ev onarım yardımı yapılmaktadır. Söz konusu yardımlara ilişkin başvurular ilgili SYDV Vakfınca alınmakta, Vakıf karar organı olan Vakıf Mütevelli Heyetince uygun görülen başvurular Bakanlık makamınca onaylanarak kaynak tahsisi yapılmaktadır. Yapılacak tanıtım ziyaretlerinde barınma yardımlarını aktif olarak kullanmayan SYD Vakıfları ziyaret edilerek Roman vatandaşların yardımlardan aktif faydalandırılmasına ilişkin istişareler yapılacak ve kısaca özetlenen barınma yardımı modellerinden Roman vatandaşların faydalandırılmasına ilişkin farkındalık sağlanacaktır.

Eylem No: 17	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yaşam biçimleri ve talepleri (ulaşım olanakları, altyapı hizmetleri vb.) dikkate alınarak özgün konut projeleri hayata geçirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı oturulamayacak durumda olan veya kentsel dönüşüm kapsamına giren konutlarda yaşayan Roman vatandaşlar için planlanacak olan konut projelerinde onların yaşam biçimleri ve talepleri dikkate alınacak ve bu çerçevede proje alanının verimli kullanımına bağlı olarak müstakil yapılar önceliklendirilecek şekilde konut projeleri hayata geçirilecektir.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Toplu Konut İdaresi Başkanlığı)	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Kentsel Dönüşüm Başkanlığı) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü) Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	2026-2030: • Roman vatandaşların yoğun olduğu bölgelerde 1071 konut inşa edilmesi	• Proje Duyuruları •Proje İhale Duyuruları •Alınan Başvurular Talepleri •Kentsel Dönüşüm Alanlarının İlanı • İnşa Edilen Konutlar •Kurulan Sosyal Donatılar	1. Roman vatandaşlar için planlanacak olan konut projelerinde onların yaşam biçimleri ve talepleri dikkate alınacak ve bu çerçevede bahçeleri yapmaya müsait, müstakil konut projeleri hayata geçirilerek Roman vatandaşların daha sağlıklı ve güvenli alanlarda yaşamlarını sürdürmeleri temin edilecektir. 2. Konut projeleri içerisinde başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olmak üzere ilgili Bakanlıklar tarafından oluşturulacak hizmet birimleri ile Roman vatandaşların hizmetlere erişimleri kolaylaştırılarak sosyal hizmet ve yardımlarla refahları artırılabilecektir.
	Faaliyet 2: Gerçekleştirilecek konut projeleri kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması için kamu kurum ve kuruluşlarının sosyal donatılarıyla desteklenecektir.					
Açıklama: Roman vatandaşların barınma imkanlarının iyileştirilmesi, yaşam konforlarının artırılması amacıyla oturulamayacak durumda olan veya kentsel dönüşüm kapsamına giren var olan konutlar yerine yaşam biçimlerini ve taleplerini göz önünde bulunduran yeni konut projelerine ihtiyaç bulunmaktadır. Eylem kapsamında Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde 1071 konut inşa edilmesi, toplu konut projelerinde vatandaşların kamu hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması amacıyla gerekli sosyal donatıların sağlanması, mevcut mahalle yapısının vatandaşların talepleri doğrultusunda korunması hedeflenmektedir.						

Eylem No:18	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların toplumsal dayanışma ağlarını ve yaşam pratiklerini gözetin ve güçlendiren, yerinde dönüşüm esasına dayalı, hak temelli, katılımcı ve kapsayıcı kentsel dönüşüm modelleri geliştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallerde yer alan ve 6306 sayılı Kanun kapsamında belirlenen alanlarda, kentsel dönüşüm süreçlerinin önünde yer alan sosyal, mekânsal, hukuki, kurumsal ve finansal engellerin tespit edilmesi ve söz konusu bölgelerde yaşayan vatandaşların barınma haklarına dayalı, yerinde ve kapsayıcı dönüşüm modellerinin geliştirilebilmesine temel oluşturacak analiz çalışmaları gerçekleştirilecektir.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Kentsel Dönüşüm Başkanlığı)	Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları Türkiye Belediyeler Birliği	<u>2026-2030:</u> • Her yıl Roman vatandaşların yoğun olduğu kentsel dönüşüm alanı 1 mahallenin ziyaret edilmesi • Her yıl 1 Engel analizi raporu hazırlanması • Her yıl Roman vatandaşların yoğun olduğu kentsel dönüşüm alanında yaşayanlar ve belediye temsilcileri katılımı ile 1 odak grup toplantısı yapılması	•Saha Ziyaret Tutanakları •Engel Analiz Raporları •Odak Toplantısı Katılımcı Listeleri	1. Yerinde dönüşüm süreçlerini engelleyen sosyal, mekânsal, hukuki ve finansal faktörler mahalle düzeyinde sistematik biçimde analiz edilerek politika yapımına veri temelli bir zemin sağlanacaktır. 2. Vatandaşların yerinde dönüşüm planlama süreçlerine aktif katılımı artırılacak, topluluk öncelikleri karar alma süreçlerine entegre edilecektir.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde yer alan ve 6306 sayılı Kanun kapsamında belirlenen alanlarda, yerinde, hak temelli ve topluluk temelli dönüşüm modelinin oluşturulmasına katkı sunmak amacıyla,					

	vatandaşların kentsel dönüşüme ilişkin algı, ihtiyaç, beklenti ve önceliklerini belirlemeye yönelik katılımcı süreçler yürütülecektir.					
Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde kentsel dönüşüm projelerinin gerçekleşmesinin uzun zamanlar aldığı, bu nedenle mevcutta bakımsız ve eski olan yerleşimlerin yenilenememesinin vatandaşları mağdur ettiği hususunda geri dönüşler alınmaktadır. Mevcut mahallelerin planlamasının zayıf olması veya hiç olmamasının altyapı ve belediye hizmetlerinin de aksamasına neden olduğu raporlanmıştır. Bu etkilerinden dolayı eylem kapsamında Roman mahallerinde kentsel dönüşüm çalışmalarının hızlandırılması amacıyla mahalle sakinlerinin de süreçlere katılımını destekleyen, engellerin belirlenmesi, analizi ve çözümüne yönelik çalışmaların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.						

Eylem No: 19	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde bölgenin alışkanlıkları ve yaşayışı ile belediye hizmetleri uyumlu hale getirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde barınma koşullarının iyileştirilmesinde mahalle dinamikleri göz önünde bulundurularak yerel yönetimler için hizmet rehberleri hazırlanacaktır.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü)	Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> • 1 fizibilite raporu hazırlanması • 1 Roman Dostu Altyapı Rehberi yayımlanması	•Saha İnceleme Tutanakları • Fizibilite Raporu • Altyapı Rehberi	1. Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde belediyelerin sunduğu altyapı hizmetlerinin mahalle dinamikleri ile uyumlu hale getirilmesi sağlanacaktır. 2. Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde altyapı hizmetleri iyileştirilerek salgın hastalıkların ve yüksek afet hasarlarının önüne geçilecektir.
Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde belediye hizmetleri ile mahallenin yapı durumu ve alışkanlıkları arasında uyumsuzluklar olduğu, bu sorunların mahallelerde hizmetlere sağlıklı erişim açısından sorunlara neden olduğu raporlanmaktadır. Bu hususta Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerdeki ihtiyaçlara duyarlı, kapsayıcı hizmetlerin belirlenmesine yönelik fizibilite raporuna ihtiyaç duyulmaktadır. Oluşturulan raporun yine eylem kapsamında belediyelerin hizmetlerini planlamasında yol gösterici olması amaçlanmaktadır.						

Eylem No: 20	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde altyapı güçlendirilerek sanitasyon ve afet dayanıklılığını arttırmaya yönelik projeler finansman desteği yönünden önceliklendirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallerde gerçekleştirilecek kanalizasyon yapım ve sel suyu drenaj sistemleri projelerine finansman desteği sağlanacaktır.	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (İller Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü)	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü) Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları Muhtarlıklar	2026-2030: • Her yıl Roman mahallelerine hizmet sunan 1 belediyenin altyapı çalışmalarına finansman sağlanması • Her yıl Roman mahallelerine hizmet sunan 1 belediyeye altyapı çalışmaları için bütçeleme danışmanlığı sağlanması	• Proje Dokümanları •Finansman Onay Sözleşmeleri •İş birliği Protokolleri	1.Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallerde afet dayanıklılığı arttırılacaktır. 2. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallerde altyapı projeleri hızlandırılacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde gerçekleştirilecek altyapı projelerinin bütçeleme çalışmaları için yerel yönetimlere danışmanlık desteği sağlanacaktır.					
Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olduğu mahallelerde eskiyen ve bakımsız durumda olan altyapı hizmetlerinin yenilenebilmesi amacıyla finansman olanaklarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu eylem ile özellikle dezavantajlı mahallelere yönelik finansman olanaklarının ilgili belediyelere ulaştırılması, bu sayede mevcut altyapının vatandaşının konforunu arttıracak şekilde yenilenmesi hedeflenmektedir.						

SOSYAL HİZMET VE SOSYAL YARDIM

Eylem No: 21	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Sokakta çalıştırılan Roman çocukların yoğun olarak yaşadığı illerde Çocuklar Güvende Ekipleri hizmetleri güçlendirilecek ve Roman çocuklara sosyal ve ekonomik destek verilmesi sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Çocuklar Güvende Ekip hizmetleri yaygınlaştırılarak güçlendirilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	2026-2030: • Her yıl 500 Çocuklar Güvende Ekip Personeline Eğitim Verilmesi • Her yıl 200 Aileye Rehberlik Hizmeti Verilmesi • Her yıl Roman mahallerinde verilen SED hizmetine ilişkin 2 rapor hazırlanması	• SED Kullanım Sayıları • SED Ödeme Tutarı • Aile Bilgi Sistemi Kayıtları • Kurum Kayıtları	1.Roman çocukların sokakta çalıştırılmalarının önüne geçilerek eğitime devamları sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde SED Hizmetine yönelik bilgilendirme yapılarak yaygınlaştırılması sağlanacaktır.					2.Ailelere bilgilendirmeler yapılarak Roman çocukların mesleki eğitime, tedavi hizmetlerine ve psikososyal destek hizmetlerine yönlendirilmesi sağlanacak, böylece çocukların hayata kazandırılmaları desteklenecektir.
	Faaliyet 3: Eğitim çağını tamamlamış çocukların mesleki eğitime yönlendirilmesi, madde bağımlılığı bulunan çocukların sokaktan çekilerek psikososyal destek hizmetlerinden yararlandırılması ve tedaviye yönlendirilmesi amacıyla ailelere rehberlik hizmetleri verilecektir.					3.Temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve yaşamlarını sürdürmekte güçlük çeken ailelerin bütünlüğünün korunması ve çocukların ailelerinden uzaklaşmadan aile içerisinde bakımının sağlanması amacıyla SED Hizmeti sunularak Roman çocukların okul terkleri azaltılacak ve okula devamı artırılabilecektir. Bu kapsamda Roman mahallerindeki gerçekleştirme verilerine ilişkin 6 aylık dönemler halinde yılda 2 rapor hazırlanacaktır.

Açıklama: “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı” çerçevesinde, sokakta çalıştırılan Roman çocukların takipleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Mobil Hizmet Birimleri ile yapılacaktır. Bu sayede sokakta çalıştırılan, dilendirilen ve okul devamsızlığı olan, ihmal veya istismara uğrama, suça yönelme gibi riskleri bulunan Roman çocukların yaşamına dokunulacaktır. Mobil Hizmet Birimlerince tespit edilecek çocukların uygun sosyal hizmet modellerine yönlendirilmeleri gerçekleştirilecektir. Çocuklar Güvende Ekiplerinin çalışmaları sonucunda ağırlıklı olarak maddi imkânsızlıklar nedeniyle sokaklarda çalışmaya itilen ve bu nedenle eğitim hayatları sekteye uğrayan Roman çocukların Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) hizmetinden yararlanmaları sağlanacaktır. Ayrıca, eğitim çağını tamamlayan çocukların mesleki eğitime yönlendirilmesi, madde bağımlılığı bulunanların tedavilerinin yapılması, çocukların sokaktan çekilerek psikososyal destek hizmetlerinden yararlandırılması amacıyla ailelere rehberlik hizmeti verilecektir.

Eylem No: 22	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde faaliyet göstermek üzere yeni Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) faaliyete geçirilecek ve mevcut SODAM'ların hizmet sunum kapasiteleri artırılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde SODAM'ların sayıları artırılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü)	Milli Eğitim Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	<u>2026:</u> • 2 Yeni SODAM Açılması • 3000 SODAM bünyesinde teşvik ödemesi alan kursiyer sayısı	•SODAM Açılış Oluru •SODAM Kursiyer Kayıtları	1.Roman mahallelerinde yeni SODAM'ların sayısı artırılarak Roman kadınların bu merkezlerden faydalanmaları sağlanacaktır. 2.Roman kadınların SODAM'a devam etmeleri sağlanarak mesleki eğitim almaları, hobi edinmeleri ve sosyalleşmeleri temin edilecektir.
	Faaliyet 2: SODAM'dan faydalanan ve teşvik ödemesi yapılan Roman vatandaşların sayısı artırılacaktır.			<u>2027:</u> • 2 Yeni SODAM Açılması • 3500 SODAM bünyesinde teşvik ödemesi alan kursiyer sayısı		
				<u>2028:</u> • 2 Yeni SODAM Açılması • 4000 SODAM bünyesinde teşvik ödemesi alan kursiyer sayısı		
				<u>2029:</u> • 2 Yeni SODAM Açılması • 4000 SODAM bünyesinde teşvik ödemesi alan kursiyer sayısı		
				<u>2030:</u> • 2 Yeni SODAM Açılması • 4000 SODAM bünyesinde teşvik ödemesi alan kursiyer sayısı		
	Faaliyet 3: SODAM' da görev yapan personelin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi adına sosyal içerme eğitimleri düzenlenecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	<u>2026-2030:</u> • Her yıl 20 SODAM Personeline Eğitim verilmesi	•Eğitim Katılım Listeleri • Eğitim Fotoğrafları	3.SODAM'larda görevli personele sosyal içerme eğitimleri verilerek, görevlilerin SODAM hizmet ve içerikleri geliştirmeleri sağlanacaktır.

Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde hizmet veren mevcut SODAM ana hedefleri, özellikle düşük gelirli gruplara mensup olan dezavantajlı kadınların sosyal entegrasyonunu sağlamak ve artırmaktır. Her merkez; sportif, mesleki, kültürel ve sosyal gelişim alanlarında çeşitli aktiviteler sunmaktadır. SODAM'ların hizmet sunum kapasitesinin artırılması ve sayıca çoğaltılması, dezavantajlı Roman kadınların mesleki becerilerinin gelişimini, gelir güvenliğini, sosyal içermelerini vb. destekleyecek ve böylece Roman vatandaşların sosyal ve ekonomik gelişimlerinin hızlanmasına katkıda bulunacaktır.

Eylem No: 23	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Sosyal hizmet ihtiyacı bulunan Roman vatandaşların sahip oldukları haklar ile sosyal hizmet alanında bilgilendirici faaliyetler yürütülecektir.	Faaliyet 1: Sosyal hizmet ihtiyacının daha yüksek olduğu tespit edilen Roman vatandaşların yoğun yaşadığı mahallelerde kurumlar arası koordinasyon ve iş birliği mekanizmasını güçlendirecek çalışmalar yürütülecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü) Milli Eğitim Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Yerel Yönetimler Üniversiteler	2026-2030: • Her yıl 200 adet mahallede çalışma yürütülmesi • Her yıl Roman mahallelerinde 80 adet AEP Eğitimi Gerçekleştirilmesi	• ASDEP Kayıt Belgeleri • Sistem Kayıtları • Eğitim Katılım Belgeleri • AEP Eğitim Fotoğrafları	1. Roman mahallelerinde hane ziyaretleri gerçekleştirilerek Roman vatandaşların kamu hizmetlerine yönlendirilmeleri sağlanacak ve ailelere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunularak aile ve bireylerin yaşam koşullarının iyileştirilmesine katkıda bulunulacaktır. 2. Roman vatandaşların yaşadığı mahallelerde aile eğitimi, evlilik öncesi eğitimleri verilerek Roman vatandaşların bu konularda bilinç düzeyleri artırılabilecektir.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerde aile eğitimi, evlilik öncesi eğitimler verilecektir.					
	Faaliyet 3: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde kadına yönelik şiddet ve şiddetsiz iletişim konularında farkındalık seminerleri gerçekleştirilecektir.		Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü) İçişleri Bakanlığı (İller İdaresi Genel Müdürlüğü) Yerel Yönetimler	2026-2030: • Her yıl 50 Adet Seminer gerçekleştirilmesi	• Aile Bilgi Sistemi Kayıtları	3. Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında farkındalık eğitimleri aracılığıyla Roman kadınların maruz kalabileceği şiddet türleri, başvuru mekanizmaları ve destek hizmetleri hakkında bilgi düzeyinin artırılması sağlanacak; aynı zamanda aile içi iletişimde saygı, empati ve şiddetsiz çatışma çözümü becerileri güçlendirilecektir.

Açıklama: Roman vatandaşlardan temel kamu hizmetlerinden ve özellikle de sosyal hizmetlerden yeterince faydalanamayanlar, bu durumun olumsuz etkilerini hissetmektedir. Ayrıca bulunulan sosyoekonomik statü, sosyal hareketlilikteki kısıtlamalar ve kültürel farklılıklar gibi etkenler, Roman vatandaşların kamusal ve sosyal hayata katılımlarını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle sosyal hizmet ihtiyacı bulunan dezavantajlı Roman vatandaşların sahip oldukları haklar ile kadına yönelik şiddetle mücadele gibi konularda bilgilendirici faaliyetlerin Roman vatandaşların yaşadığı bölgelerde ikamet eden vatandaşlar hedef alınarak tasarlanması, durumlarının iyileştirilmesinde etkili bir rol oynayacaktır. Ayrıca, bu husus çocuk bakımı ve eğitimi, engelli haklarının korunması ve yaşlı bakımı gibi hizmetlerin verimliliğini de artıracaktır.

Eylem No: 24	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Sosyal hizmet ve sosyal yardım mekanizmalarının Roman vatandaşlara ilişkin duyarlılığının artırılması ve kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde, kamu kurum ve kuruluşlarınca Roman irtibat personelleri belirlenerek Roman vatandaşlara yönelik çalışmaların Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri koordinesinde eşgüdüm içinde yürütülmesi sağlanacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	Milli Eğitim Bakanlığı	2026: • ASHİM koordinesinde Roman Yoğun olarak yaşadığı illerde 25 Roman İrtibat personel listesinin oluşturulması	•Görevlendirilen Roman irtibat personel listeleri	1.Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde Roman vatandaşlara yönelik çalışmaların etkinlik ve verimlilik ilkeleri çerçevesinde eşgüdüm içinde yürütülmesi sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde, kamu kurum ve kuruluşlarınca görevlendirilen Roman irtibat personeline yönelik sosyal içerme eğitimleri düzenlenecektir.		Sağlık Bakanlığı Gençlik ve Spor Bakanlığı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı	2027-2030: • Her yıl ASHİM koordinesinde Roman İrtibat personelleri ile yılda 2 toplantı gerçekleştirilerek toplantı raporlarının ilgili kurum ve kuruluşlara sunulması	•ASHİM koordinesinde gerçekleştirilen Roman irtibat personelleri ile eşgüdüm içinde yürütülen toplantı tutanakları	
	Faaliyet 3: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde görev yapan muhtarlara yönelik sosyal içerme eğitimleri düzenlenecektir.		Türkiye İş Kurumu Sosyal Güvenlik Kurumu, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Yerel Yönetimler	2026-2030: • Her yıl 50 Roman İrtibat Personeline sosyal içerme eğitimi verilmesi • Her yıl 80 Roman Mahallesi muhtarına sosyal içerme eğitimi verilmesi • Her yıl 50 SYDV Personeline sosyal içerme eğitimi verilmesi	•Eğitim katılımcı listeleri •Eğitim görselleri	2. Sosyal hizmet ve sosyal yardım mekanizmaları içinde önemli rolü bulunan Roman irtibat personeli, muhtarlar ve SYDV personelinin Roman vatandaşlara ilişkin farkındalığının artırılması amacıyla sosyal içerme eğitimleri verilerek hizmet kalitesinin yükseltilmesi sağlanacaktır.

	Faaliyet 4: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde görev yapan SYDV personeline yönelik sosyal içerme eğitimleri düzenlenecektir.					
	Faaliyet 5: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde SYDV Mütevelli Heyetlerinde Roman vatandaşların temsilliyetleri artırılacaktır.	İçişleri Bakanlığı (İller İdaresi Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030</u> • Her yıl gerçekleştirilen Mütevelli Heyeti toplantılarına 25 Roman STK temsilcisinin veya Roman Mahallesi muhtarının katılımının sağlanması	•Toplantı katılımcı listeleri •Toplantı görselleri	3. Sosyal yardım mekanizmaları içinde karar alma mekanizmalarında Roman vatandaşların temsilliyetleri artırılacaktır.
Açıklama: Roman vatandaşların sosyal yardım ve sosyal hizmet mekanizmalarından yeterince faydalanması için sosyal yardım ve sosyal hizmet mekanizmalarının Roman vatandaşlara yönelik duyarlılığın artırılması önemlidir. Roman vatandaşlara yönelik sosyal hizmet ve sosyal yardımların sunumu konusunda hizmet sunan birimlerin daha etkin ve koordine halde hareket edebilmesi için her kamu kurumunda irtibat personeli belirlenmesi önemli bir adım olacaktır. Bunun yanı sıra; Roman çalışmaları konusunda sosyal hizmet ve sosyal yardım mekanizmaları içinde önemli rolü bulunan Roman irtibat personeli, muhtarlar ve SYDV personelinin Roman vatandaşlara ilişkin farkındalığının artırılması amacıyla düzenlenecek sosyal içerme eğitimleri, Roman vatandaşlara yönelik yürütülen hizmet kalitesinin yükselmesini sağlayacaktır.						

GENEL POLİTİKALAR

Eylem No: 25	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman ailelerin ve çocukların, interneti ve sosyal medyayı daha güvenli kullanması ve dijital risklere karşı farkındalık kazanarak kendileri ve çocuklarını dijital risklerden korumaları sağlanacaktır	Faaliyet 1: Roman ailelerin ve çocukların internet ve sosyal medya kullanımına ilişkin farkındalık düzeyini ölçmeye yönelik çalışma gerçekleştirilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Milli Eğitim Bakanlığı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Emniyet Genel Müdürlüğü Yerel Yönetimler Üniversiteler	2026-2030: • Her yıl için 4.000 Roman vatandaşa eğitim verilmesi	•Eğitim Katılımcı Listeleri •Eğitim/Saha Ziyaretleri Fotoğrafları • Haber Linkleri • Web Siteleri •Basılı Materyal Görselleri	1.Roman ebeveynler internetin olumsuz etkilerine ve sosyal medyadaki risklere karşı bilinçlendirilecektir. Böylece vatandaşların, internet ve sosyal medyadan olumsuz etkilenmelerinin önüne geçilecektir. 2.Roman çocuklara ve ailelere sunulacak olan görsel ve işitsel materyallerle sosyal medyanın doğru kullanımı teşvik edilecektir. 3.Roman vatandaşların dijital riskler konusunda farkındalığının artırılması sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman ailelere internetin ve sosyal medyanın doğru kullanımı ve riskleri, hazırlanacak eğitim programı ile açıklanacaktır. Çocukların karşılaşabilecekleri sosyal medya risklerine karşı farkındalık kazanmalarına ilişkin çalışmalar yapılacak ve risk durumunda yapılması gerekenler aktarılacaktır.			2026-2030: • Her yıl için 1.000 Saha Ziyareti yapılması		
	Faaliyet 3: Roman çocuklara internet ve sosyal medya kullanımı sırasında karşılaşabilecekleri riskler anlatılacak ve risk durumunda yapılması gerekenler hakkında bilgilendirme sağlanarak rehberlik yapılacaktır.			2026-2030: • Her yıl için 7.500 Görsel Materyal Dağıtılması		

Açıklama: İnternetin, bilgi iletişim teknolojilerinin ve yeni medyanın hızı ve hayatımızdaki etkisi günden güne artmaktadır. Özellikle pandemi sürecinde çocuklar ve aileler dijital dünya ile daha iç içe olmuş ve internet, sosyal medya günlük yaşamın vazgeçilmezi haline almıştır. Roman ebeveynleri ve çocukları internetteki ve sosyal medyadaki risklere karşı korumak ve risk karşısındaki önlemleri almak amacıyla farkındalığının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Eylem No: 26	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde kamu personeli, akademisyen ve STK temsilcilerine yönelik sosyal içerme eğitimleri verilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde kamu personeli, akademisyen ve STK temsilcilerine Sosyal İçerme Eğitimi verilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Sağlık Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı İçişleri Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026-2030: • Her yıl 25 adet Sosyal İçerme Eğitimi düzenlenmesi • Her yıl toplam 750 katılımcıya ulaşılması	• Katılımcı Listesi • Eğitim Fotoğrafları • Dağıtılan Katılım Belgesi • Dağıtılan Kitapçık /Broşür Sayısı	1.Eğitici eğitimleri vasıtasıyla yetiştirilmiş Aile ve Sosyal Hizmetleri Bakanlığı personeli tarafından Sosyal İçerme Eğitim Programı uygulanacaktır. Eğitimle kamu personeli ve STK temsilcilerinin sosyal içerme konusunda bilgi ve farkındalığı artırılabacaktır.
Açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde hizmet veren kamu kurum kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerine eğitimler düzenlenerek hassas gruplarla çalışma konusunda bilgi ve farkındalık düzeyleri artırılabacaktır.						

Eylem No: 27	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman çocuk ve gençleri meslek edinme konusunda bilgilendirmek ve çocuk/gençlere meslek edinmenin önemini göstermek amacıyla rol modellerle buluşmalar gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Türkiye’nin çeşitli bölgelerinden Roman vatandaşları arasından yetişmiş başarılı rol modeller tespit edilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	Milli Eğitim Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030</u> • Her yıl için Roman vatandaşları arasından 25 kişinin Rol Model olarak belirlenmesi	• Katılımcı Listesi •Buluşma Fotoğrafları	1.Roman çocukların eğitime ve meslek edinmeye olan ilgileri artırılabilecektir. 2.Rol model aracılığıyla öğrenme, Roman çocuk ve gençlerin toplumsallaşma sürecine katkı sağlayacaktır.
	Faaliyet 2: Tespit edilen rol modellerle Roman çocuk/gençler bir araya getirilerek söyleşiler ve deneyim paylaşımı toplantıları yapılacaktır.			<u>2026:</u> • 20 adet Rol Model Buluşması gerçekleştirilmesi <u>2027:</u> • 30 adet Rol Model Buluşması gerçekleştirilmesi <u>2028:</u> • 40 adet Rol Model Buluşması gerçekleştirilmesi <u>2029:</u> • 50 adet Rol Model Buluşması gerçekleştirilmesi <u>2030:</u> • 60 adet Rol Model Buluşması gerçekleştirilmesi		
Açıklama: Toplum tarafından kabul edilmiş, örnek davranışlar sergileyen kişiler, başkalarının “rol model” olarak görülmektedirler. Model olarak öğrenmek aynı zamanda eğitimde de kullanılan bir öğrenme şeklidir. Bu eylemle birlikte Roman çocukların, Roman rol modellerce eğitime ve meslek edinmeye olan motivasyonlarının artırılması sağlanacaktır. Rol model kişilerin; Roman çocuk ve gençlere zorlukların üstesinden gelme, ilham olma ve yanlışlardan ders çıkarma gibi deneyimlerini aktararak çocuk ve gençlere örnek olmaları arzu edilmektedir. Bu kapsamda, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde rol model buluşmaları gerçekleştirilecektir.						

Eylem No: 28	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşlara yönelik dini ve manevi hizmetlerin yoğunlaştırılması ve söz konusu hizmetlere erişimin artırılması sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde din hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarda bulunulacaktır.	Diyanet İşleri Başkanlığı (Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl/İlçe Müftülükleri Yerel Yönetimler Üniversiteler	<u>2026:</u> • Camiler bünyesinde 4000 faaliyet gerçekleştirilmesi	•Camilerde Gerçekleştirilen Etkinlik Fotoğrafları • Eğitim İçerikleri ve Sunumları • Eğitim Fotoğrafları •Genç Etkinlikleri Faaliyet Gündemleri •Genç Etkinlikleri Fotoğrafları	1. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde gerçekleştirilecek etkinlikler ile vatandaşların manevi yönleri geliştirilecektir. 2. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde gerekli rehberlik çalışmaları yapılarak vatandaşların zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları teşvik edilecektir. 3. Roman gençlere yönelik faaliyetlerle gençlerin milli bilince sahip, vatanını seven ve vatandaşlık şuuruna sahip bireyler olmalarına katkı sunulacaktır.
	Faaliyet 2: Roman mahallelerinde ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri ile manevi danışmanlık ve			<u>2027:</u> • Camiler bünyesinde 5000 faaliyet gerçekleştirilmesi <u>2028:</u> • Camiler bünyesinde 6000 faaliyet gerçekleştirilmesi <u>2029:</u> • Camiler bünyesinde 7000 faaliyet gerçekleştirilmesi <u>2030:</u> • Camiler bünyesinde 8000 faaliyet gerçekleştirilmesi <u>2026-2030:</u> •Her yıl için 5.000 Roman vatandaşa rehberlik hizmeti verilmesi <u>2026-2030:</u> • Her yıl için 5.000 Roman vatandaşın katılımıyla eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi		

	rehberlik hizmetlerine ağırlık verilecektir.					
	Faaliyet 3: Roman mahallelerinde yürütülen gençlik çalışmalarının daha etkin hâle getirilmesi sağlanacaktır.					
Açıklama: Dini ve manevi hizmetler ülkemiz genelinde vatandaşlara sunulmaktadır. Bu hizmetler vasıtasıyla kurumlar; ailenin kurulması, aile yapısının ve değerlerinin korunması, gelecek nesillere sağlıklı ve ahlaklı bir dünya aktarılması, dezavantajlı grupları tehdit eden ahlaki sorunlar üzerinde vatandaşların duyarlı kılınması ile sosyal ve manevi destek sunulması amacıyla çalışmalar gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda, Roman vatandaşların yoğun yaşadığı mahallelerde dini ve manevi hizmetlerin yaygınlaştırılarak ailelerin kötü alışkanlıklar, bağımlılıklardan uzak durmaları amaçlanmaktadır.						

Eylem No: 29	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Türkiye genelinde kutlanan 8 Nisan Romanlar Günü kapsamında etkinlikler düzenlenecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde Roman kültürünün, Roman vatandaşlara yönelik çalışmaların tanıtımının yapılması ve Roman vatandaşlara yönelik farkındalık oluşturulması adına etkinlikler yapılacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	Milli Eğitim Bakanlığı (İl Müdürlükleri)	2026-2030: • Her yıl için Türkiye Geneline 1000 Etkinlik/Buluşma Gerçekleştirilmesi	•Gerçekleştirilen Etkinlik Broşürleri, Davetiyeleri • Duyuru Metinleri • Haber Linkleri •Gerçekleştirilen Etkinlik Fotoğrafları • Katılım Listeleri	1.Roman vatandaşlara yönelik gerçekleştirilecek faaliyetlerle Roman vatandaşların sorunları ve çözüm önerileri yerel düzeyde istişare edilecektir. 2.Yapılacak etkinliklerle illerde Roman vatandaşların sorunlarına yönelik farkındalık oluşacak, sosyal dışlanmanın önüne geçilecektir.
	Faaliyet 2: Düzenlenecek etkinliklere başta Roman vatandaşlar olmak üzere vatandaşların, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve öğrencilerin katılımları temin edilecektir.		Sağlık Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri Valilik ve Kaymakamlıklar Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026-2030: • Her yıl için 25.000 Kişinin Etkinliklere Katılımının sağlanması		
Açıklama: 8 Nisan 2021 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile her yıl 8 Nisan Roman vatandaşların sorunlarının çözümüne hız verilmesi, her türlü ayrımcılık zemininin ortadan kaldırılmasına yönelik yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve Roman kültürünün korunarak yaşatılması amacıyla Türkiye'de de "Dünya Romanlar Günü" olarak kutlanmaktadır. Bu tarihte Romanlar Günü kapsamında yapılacak etkinlikler, illerde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından koordine edilecek, valilikler himayesinde gerçekleştirilecektir.						

Eylem No: 30	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerdeki iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması amacıyla tematik izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilen olumlu proje/program vb. uygulamaların yerinde izlenmesi amacıyla izleme ziyaretleri düzenlenecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Valilik ve Kaymakamlıklar Milli Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü) Sağlık Bakanlığı (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü) Türkiye İş Kurumu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Gençlik ve Spor Bakanlığı Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	2026-2030: • Her yıl 3 İle İzleme Ziyareti Yapılması • Her yıl 15 Kurum/STK/Temsilci ile Görüşme Yapılması • Her yıl 3 Tematik Değerlendirme Raporunun Yayınlanması	İzleme Ziyareti Fotoğrafları • Görüşme Notları •Görüşme-Toplantı Katılımcı Listeleri •Soru ve Anket Formları •Değerlendirme Raporu	1. Roman vatandaşlara yönelik yapılan proje, program ve eğitimlerin etkinliği değerlendirilerek faaliyetlerin niteliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır. 2. İzleme ziyaretleri sonrasında hazırlanacak raporlar aracılığıyla gelecek dönemde yapılması öngörülen çalışmalara ışık tutulacaktır.
	Faaliyet 2: Gerçekleştirilen izleme ziyaretlerinde kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve mahalleler ziyaret edilerek iyi uygulamalar konusunda bilgi alınacak ve iyi uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanacaktır.					
	Faaliyet 3: Gerçekleştirilerek olan odak grup çalışmaları, kilit uzman görüşmeleri vb. yöntemler ile faaliyetlere ilişkin tüm aktörlerin değerlendirmeleri toplanacaktır.					

	Faaliyet 4: Saha ziyareti sonunda hazırlanan iyi uygulama örnekleri ve proje değerlendirme raporları, tüm çıktılar göz önünde bulundurularak Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü web sitesinde yayımlanacaktır.		(Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları			
Açıklama: Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Roman vatandaşlara yönelik politikaların sekretaryasını ve koordinasyonunu gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda, söz konusu faaliyet ile birlikte Genel Müdürlüğün sahada Roman vatandaşlara yönelik gerçekleştirilen faaliyetleri yakinen izlemesi ve bu faaliyetlere ilişkin değerlendirmeleri gerek üst makamlara gerek kamu kurumlarının merkezi düzeydeki idarelerine raporlaması amaçlanmaktadır. Bu sayede taşradaki iyi uygulamaların, sorunların ve çözüm önerilerinin raporlanarak politika yapma süreçlerine katkı sağlaması hedeflenmektedir. İzleme ve değerlendirme ziyaretleri neticesinde hazırlanacak raporların Genel Müdürlük tarafından yayınlanması planlanmaktadır.						

Eylem No: 31	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman gençlerin kişisel/sosyal gelişimleri desteklenerek toplumsal bütünleşme sürecine katkı sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde bulunan Roman gençlerin, Gençlik Kamplarına katılımları artırılacaktır.	Gençlik ve Spor Bakanlığı (Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> • Her yıl 500 Roman gencin Gençlik Kamplarından yararlanması	• Gençlik Kamplarına Katılan Kişi Bilgileri •Gençlik Merkezi Adres Bilgileri •Gençlik Merkezi Açılış Dokümanları •Etkinlik Katılımcı Listeleri • Etkinlik Fotoğrafları	1.Gerçekleştirilecek etkinlikler ve düzenlenecek Gençlik Kampları ile Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde toplumsal bütünleşmenin geliştirilmesine katkı sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde gençlerin gönüllülük faaliyetlerinde yer almaları sağlanacak, hobi edinmeleri amacıyla Gençlik Merkezleri kurulacaktır.			<u>2026-2030:</u> • Her yıl 1 Gençlik Merkezi Kurulması		
	Faaliyet 3: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde, Gençlik Merkezleri ve Genç Ofisler vasıtasıyla gezi, spor ve sanatsal etkinlikler düzenlenerek Roman gençlerin etkinliklere katılımı teşvik edilecektir.			<u>2026-2030:</u> • Her yıl 150 Gezi Etkinliği Düzenlenmesi • Her yıl 300 Spor Etkinliği Düzenlenmesi • Her yıl iç 400 Sanatsal Faaliyet Düzenlenmesi		
	Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde Gençlik Kampları ve etkinliklerin gerçekleştirilmesiyle toplumsal bütünleşmeye katkı sağlanması amaçlanmaktadır.					

Eylem No: 32	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde mahremiyet eğitimleri verilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı mahallelerde mahremiyet eğitimi verilecektir.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Milli Eğitim Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler	<u>2026-2030:</u> • Her yıl için 500 katılımcıya mahremiyet eğitimleri düzenlenmesi	• Katılımcı Sayısı • Etkinlik Fotoğrafları	1. Gerçekleştirilecek eğitimlerle Roman vatandaşlar arasında konuya ilişkin bilinç ve farkındalık düzeyinin artırılması sağlanacaktır.
Açıklama: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde mahremiyet eğitimleri düzenlenerek ebeveynlerin konuya ilişkin farkındalıklarının artırılması planlanmaktadır.						

Eylem No: 33	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
“Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi” vasıtasıyla Çanakkale ruhunu genç yaştaki Roman vatandaşlar arasında yaygınlaştırmak amacıyla gezi faaliyetleri düzenlenecektir.	Faaliyet 1: Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi'nin Roman vatandaşların ağırlıklı olarak yaşadığı tespit edilen mahallelerde hizmet vermesi sağlanacaktır.	Kültür ve Turizm Bakanlığı (Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı)	Yerel Yönetimler	<u>2026-2030:</u> Her yıl için 5 ile ziyaret yapılması	- Ziyaretçiler tarafından doldurulması sağlanan Anket Formları - Ziyaret yapılan illerde çekilen fotoğraflar	1. Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı ve bu alanda savaş döneminde verilen vatan mücadelesinin tanınırlık ve bilinirliğinin artırılması sağlanacaktır.
Açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşlardaki kültürel bilinçlenme ve farkındalığın artırılması, ayrıca Roman vatandaşların sosyalleşmelerine katkıda bulunularak; dayanışma ve sosyalleşme duygularının güçlendirilmesi sağlanacaktır. Sosyal içerme politikası kapsamında da düşünüldüğünde kültürel ve sanatsal faaliyetlerin; dayanışma, bütünleşme bağlamında olumlu etkileri olduğu ve bireylerin toplumsal bilinç düzeylerine katkıda bulunduğu açıktır. Ayrıca, bu kapsamdaki eylem ve faaliyetlerin özellikle okul çağındaki çocuklar başta olmak üzere, toplumun her kesiminde tarihsel bilinç gelişimini sağladığı da bilinmektedir. Bu eylem maddesinde yer alan “Çanakkale Savaşları Mobil Müzesi” ile Çanakkale ruhunun ilkokul ve ortaokul çağındaki öğrencilere taşınması ve söz konusu dönemde verilen milli mücadelenin bilinirliğini arttırmak hedeflenmektedir.						

Eylem No: 34	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Kamyon Tiyatro ile Roman vatandaşların bulunduğu bölgelerde temsil verilecektir.	Faaliyet 1: Kamyon Tiyatro Projesi kapsamında Roman vatandaşların bulunduğu bölgelerde Kamyon Tiyatronun programı dâhilinde illerde çocuk oyunları temsil edilecektir.	Kültür ve Turizm Bakanlığı (Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü)	Yerel Yönetimler	<u>2026-2030:</u> •Her yıl için 15 Temsil Düzenlenmesi.	• Temsil görselleri	1. Roman vatandaşların bulunduğu, talep edilen bölgelerde hiç tiyatro izlememiş çocuklarımızın tiyatro ile buluşması sağlanacaktır.
Açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşlardaki kültürel bilinçlenme ve farkındalığın artırılması, ayrıca Roman vatandaşların sosyalleşmelerine katkıda bulunularak; dayanışma ve sosyalleşme duygularının güçlendirilmesi sağlanacaktır. Sosyal içerme politikası kapsamında da düşünüldüğünde kültürel ve sanatsal faaliyetlerin; dayanışma, bütünleşme bağlamında olumlu etkileri olduğu ve bireylerin toplumsal bilinç düzeylerine katkıda bulunduğu açıktır. Ayrıca, bu kapsamdaki eylem ve faaliyetlerin özellikle okul çağındaki çocuklar başta olmak üzere, toplumun her kesiminde tarihsel bilinç gelişimini sağladığı da bilinmektedir. Bu eylem maddesinde yer alan “Kamyon Tiyatro” ile belirlenen illerde çocuk oyunları temsil edilerek, Roman vatandaşların (çocukların) tiyatro sanatına yönelik bilinç ve bilgi düzeylerinin artırılması hedeflenmektedir.						

Eylem No: 35	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadıkları bölgelerde; Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren gezici kütüphaneler konumlandırılarak etkinlikler düzenlenecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadıkları illerde; masal okuma, boyama, oryantasyon, atölyeler (kimya, ebru vb.) gibi etkinlikler düzenlenecektir.	Kültür ve Turizm Bakanlığı (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü)	Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları Üniversiteler	<u>2026-2030:</u> • Her yıl için 70 etkinlik düzenlenmesi.	•Etkinlik Fotoğrafları	1. Roman vatandaşlara yönelik gerçekleştirilmesi planlanan kültürel, sanatsal, bilimsel atölye ve etkinlikler ile Roman çocuk ve yetişkinlerin sosyalleşmesi, bilinçlenmesi, eğlenerek öğrenmesi, kitap ve kütüphane farkındalığının oluşturulması sağlanacaktır.

Açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşlardaki kültürel bilinçlenme ve farkındalığın artırılması, ayrıca Roman vatandaşların sosyalleşmelerine katkıda bulunularak; dayanışma ve sosyalleşme duygularının güçlendirilmesi sağlanacaktır. Sosyal içerme politikası kapsamında da düşünüldüğünde kültürel ve sanatsal faaliyetlerin; dayanışma, bütünleşme bağlamında olumlu etkileri olduğu ve bireylerin toplumsal bilinç düzeylerine katkıda bulunduğu açıktır. Ayrıca, bu kapsamdaki eylem ve faaliyetlerin özellikle okul çağındaki çocuklar başta olmak üzere, toplumun her kesiminde tarihsel bilinç gelişimini sağladığı da bilinmektedir. Bu eylem maddesinde yer alan “Gezici Kütüphaneler” ile Roman vatandaşların kütüphane hizmetlerine erişiminin, etkinlik ve atölyelere katılımının sosyal uyum sürecine destek sağlayacağı mütalaa edilmektedir. Bu itibarla, gezici kütüphane hizmet programları ile Roman vatandaşlara yönelik gerçekleştirilmesi planlanan kültürel, sanatsal, bilimsel atölye ve etkinlikler ile Roman çocuk ve yetişkinlerin sosyalleşmesi, bilinçlenmesi, eğlenerek öğrenmesi, kitap ve kütüphane farkındalığının oluşturulması hedeflenmektedir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engel durumu uygun olan engelli bireylerin katılımı için gerekli önlemler alınacaktır.

Eylem No: 36	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların kültürel mirasa yönelik farkındalık düzeyini arttırmak amacıyla müze ve ören yeri ziyaretleri gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri koordinasyonunda müze müdürlüklerinin belirlediği takvim çerçevesinde programlanan müze ve ören yerlerine ziyaret gerçekleştirilecektir.	Kültür ve Turizm Bakanlığı (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)	Yerel Yönetimler	2026-2030: • Her yıl için 2.000 Roman Vatandaşın Müze Ziyareti Gerçekleştirilmesi.	•Etkinlik Fotoğrafları •Müze Ziyaretçi İstatistikleri	1. Roman vatandaşların kültürel mirasa yönelik farkındalıkları arttırılacaktır. 2. Sosyal içerme politikası kapsamında Roman vatandaşların toplumsal bilinç düzeyi güçlendirilecektir.

Açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşlardaki kültürel bilinçlenme ve farkındalığın arttırılması, ayrıca Roman vatandaşların sosyalleşmelerine katkıda bulunularak; dayanışma ve sosyalleşme duygularının güçlendirilmesi sağlanacaktır. Sosyal içerme politikası kapsamında da düşünüldüğünde kültürel ve sanatsal faaliyetlerin; dayanışma, bütünleşme bağlamında olumlu etkileri olduğu ve bireylerin toplumsal bilinç düzeylerine katkıda bulunduğu açıktır. Bu eylem maddesinde yer alan müze ve ören yeri ziyaretleri ile de Roman vatandaşların kültürel miraslara yönelik bilinç ve bilgi düzeylerinin arttırılması hedeflenmektedir. Ayrıca eylem kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlere engel durumu uygun olan engelli bireylerin katılımı için gerekli önlemler alınacaktır.

Eylem No: 37	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman Vatandaşlar ile doğrudan temas halinde olan merkezlerde görev yapan personelin hak arama mekanizmalarına erişim konusunda farkındalık seviyeleri artırılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde Bakanlığımız İl Müdürlükleri bünyesinde görev yapan İl Roman Koordinatör Yardımcılarına, SODAM Koordinatörlerine, mahalle muhtarlarına ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından belirlenen STK temsilcilerine Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) personeli tarafından kurum yapıları ve başvuru mekanizmalarına ilişkin eğitim verilecektir.	Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> - Her yıl için 5 İl Roman Koordinatör Yardımcısına Eğitim Verilmesi - Her yıl için 10 SODAM Koordinatörüne Eğitim Verilmesi - Her yıl için 20 Mahalle Muhtarına Eğitim Verilmesi - Her yıl için 10 STK Temsilcisine Eğitim Verilmesi	- Eğitim İçerikleri - Katılımcı Listeleri - Etkinlik Fotoğrafları	1.Roman vatandaşlarla doğrudan temas halinde olan personelin, hak arama mekanizmaları ve başvuru yollarına ilişkin farkındalık seviyesi artacaktır. 2.Farkındalık seviyesi artan söz konusu personel; herhangi bir Roman vatandaş ayrımcılığına maruz kaldığında gerekli yönlendirmeyi sağlayacaktır.
Açıklama: TİHEK tarafından verilecek olan hak arama mekanizmalarına ilişkin eğitimler aracılığıyla ilgili tarafların (İl Roman Koordinatör Yardımcısı, SODAM Koordinatörü, mahalle muhtarı ve STK Temsilcisi) farkındalık seviyeleri artırılarak vatandaşlara rehberlik etmeleri amaçlanmaktadır.						

Eylem No: 38	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların, hak arama mekanizmalarına erişim ve ayrımcılıkla mücadele konularında farkındalık seviyeleri artırılacaktır.	Faaliyet 1: Roman vatandaşlara yönelik ayrımcılık ile mücadele konusunda Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) tarafından hak arama mekanizmalarına erişim ve ayrımcılıkla mücadele temalarını içeren broşür, sosyal medya paylaşımı veya basın açıklaması hazırlanarak dijital ortamlarda paylaşılacaktır.	Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Adalet Bakanlığı Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	2026: • 1 Broşür İçeriğinin Hazırlanması	•Hazırlanan Broşürler •Sosyal Medya Paylaşımları • Basın Açıklamaları	1.Roman vatandaşların hak arama mekanizmaları ve başvuru yolları, ayrımcılıkla mücadeleye ilişkin farkındalık seviyesi artacaktır. 2.Farkındalık seviyesi artan Roman vatandaşların hukuki mecralara ve TİHEK'e olan başvuru sayıları artacaktır.
				2027-2030: • Her yıl için 1 sosyal medya paylaşımı ya da basın açıklaması yapılması		
Açıklama: TİHEK tarafından hazırlanacak olan broşür, sosyal medya paylaşımları veya basın açıklamaları aracılığıyla Roman vatandaşların hak arama mekanizmalarına başvuru yolları ve ayrımcılıkla mücadeleye ilişkin farkındalık seviyelerinin artırılması hedeflenmektedir.						

Eylem No: 39	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşlara yönelik ayrımcılıkla mücadele için medya araçlarının (dijital, görsel, sosyal vb.) daha etkili biçimde kullanılması sağlanacaktır.	Faaliyet 1: Görsel-işitsel medya hizmetlerinde Roman vatandaşlara yönelik ayrımcılık ve olumsuz dil kullanımı konusunda farkındalığın artırılması amacıyla yayıncılar, yapımcılar ve senaristler için bilgilendirme amaçlı tematik toplantılar düzenlenecektir.	RTÜK	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı	<u>2026-2030:</u> Her yıl 1 toplantı düzenlenmesi	- Toplantı Katılımcı Listeleri - Toplantı Fotoğrafları	1. Gerçekleştirilecek toplantı ile görsel-işitsel medya hizmetlerinde Roman vatandaşlara yönelik ayrımcılık ve olumsuz dil kullanımı konusunda farkındalığın artırılması sağlanacaktır.
	Faaliyet 2: Roman vatandaşların tarihi ve kültürünü tanıtıcı yayınlar yapılacaktır.	TRT	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kültür ve Turizm Bakanlığı Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı	<u>2026-2030:</u> - Her yıl konuyla ilgili 1 yapımlı içeriği hazırlanması - Her yıl konuyla ilgili 1 adet haber yapılması	- Hazırlanan Yapım İçerikleri - Yapılan Haberler	2.Kitle iletişim araçlarındaki olumsuz dil azalacaktır.
	Faaliyet 3: Roman vatandaşların tarihi ve kültürünü tanıtıcı kısa film hazırlanacaktır.	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	TRT Sivil Toplum Kuruluşları Yerel Yönetimler	<u>2026-2030:</u> 1 kısa film hazırlanması	Hazırlanan Kısa Film	3.Roman vatandaşlara yönelik kamuoyundaki önyargıların azaltılması, hak temelli bir bakış açısının yaygınlaştırılması ve Roman vatandaşların haklarına dair farkındalığın artırılması sağlanacaktır.
Açıklama: Roman vatandaşlara yönelik ayrımcılıkla mücadele için medya araçlarının (dijital, görsel, sosyal vb.) daha etkili biçimde kullanılması, Roman vatandaşların tarihi ve kültürünün tanıtılmasına katkı sağlayacaktır. Bu vesileyle kamuoyunda ayrımcılıkla mücadele ve sosyal içerme hususlarında farkındalık artırılması hedeflenmektedir.						

Eylem No: 40	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman çocuklar ve gençler başta olmak üzere vatandaşların spor hizmetlerine erişimlerini kolaylaştırıcı çalışmalar yürütülecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde Ulusal Spor Projelerine katılımları teşvik edilecektir.	Gençlik ve Spor Bakanlığı (Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (İl Müdürlükleri) Yerel Yönetimler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026:</u> • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde 30.000 kişinin Ulusal Spor Projelerine katılması	• Etkinlik Fotoğrafları • Katılımcı Bilgileri	1. Çocuk ve gençler başta olmak üzere Roman vatandaşların spora olan ilgilerinin artması sağlanarak sosyal uyumlarının güçlendirilmesi sağlanacaktır.
				<u>2027:</u> • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde 32.000 kişinin Ulusal Spor Projelerine katılması		
				<u>2028:</u> • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde 34.000 kişinin Ulusal Spor Projelerine katılması		
				<u>2029:</u> • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde 36.000 kişinin Ulusal Spor Projelerine katılması		
				<u>2030:</u> • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde 40.000 kişinin Ulusal Spor Projelerine katılması		

Açıklama: Sporun hem sosyal içermeye süreçlerinde hem de kötü alışkanlıklarla mücadele alanında olumlu etkisi olduğu bilinmektedir. Bu eylem ile çocuk ve gençler başta olmak üzere Roman vatandaşların spora olan ilgilerinin artması sağlanarak sosyal uyumlarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Eylem No: 41	Faaliyet	Sorumlu Kurum / Kuruluşlar	İş Birliği Yapılacak Kurum/Kuruluşlar	Hedef Göstergesi	Doğrulama Kaynakları	Beklenen Sonuçlar
Roman vatandaşların kültür ve tarihlerini öne çıkaracak çalışmalar gerçekleştirilecektir.	Faaliyet 1: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde (Adana, Manisa, Şanlıurfa, Samsun, Bursa, Çanakkale, Gaziantep, Ankara, İstanbul, Diyarbakır, İzmir) gerçekleştirilen "Kültür Yolu Festivalleri" bünyesine Roman kültürü ile ilgili etkinlikler (konser, sergi, görsel sanatlar vb.) eklenecektir.	Kültür ve Turizm Bakanlığı (Yaşayan Miras ve Kültürel Etkinlikler Genel Müdürlüğü)	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü) Yerel Yönetimler Üniversiteler Sivil Toplum Kuruluşları	<u>2026-2030:</u> •Her yıl için Kültür Yolu Festivallerine 15 etkinlik dahil edilmesi •Her yıl için Yaşayan Miras Festivallerinde SODAM'lar aracılığı ile 15 etkinlik standı açılması •Her yıl için 1 çalıştay gerçekleştirilmesi	•Festival Programları •Etkinlik Fotoğrafları •Çalıştay Raporu	1.Roman vatandaşların kültür ve tarihlerini öne çıkaran etkinlikler gerçekleştirilerek sosyal içerme sürecine katkıda bulunulması hedeflenmektedir.
	Faaliyet 2: “Yaşayan Miras Festivalleri” çerçevesinde Roman nüfusun yoğun yaşadığı illerde SODAM'lar aracılığı ile stant verilerek, Roman kadınların etkinliğinin konseptine uygun olan ürünlerini sergilemeleri ve satış yapabilmelerine olanak sağlanacaktır.					
	Faaliyet 3: Roman vatandaşların kendilerine özgü kültür ve tarihleri konu alan çalıştaylar gerçekleştirilecektir.					
	Açıklama: Roman vatandaşların kültür ve tarihlerini öne çıkaracak çalışmalar gerçekleştirilerek toplumsal bütünleşmeye katkı sağlanması amaçlanmaktadır.					